

۱۳۳/۶/۱

کارکردهای تمدنی زیارت اربعین

محورها:

۱. مفهوم مادر در پدیده پیاده‌روی و زیارت اربعین چیست؟
۲. برخی از کارکردهای تمدنی پیاده‌روی و زیارت اربعین کدام است؟
۳. راهکار تعمیم کارکردهای تمدنی اربعین به زندگی روزمره مردم چیست؟

شورای راهبردی
الگوی پیشرفت اسلامی
۲۱ شهریورماه ۱۴۰۱
(۱۵ صفر ۱۴۴۴ ق)

الْحَمْدُ لِلَّهِ

وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِيضُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا
ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ

سوره مبارکه آل عمران، آیه ۱۴۶

و چه بسیار از پیامبرانی که مردان الهی فراوانی به همراه آنان جنگیدند، پس در مقابل آنچه در راه خدا به آنان رسید سستی نکردند و ناتوان نشدند و سر تسلیم و ذلت فرود نیاوردند؛ و خدا شکیبایان را دوست دارد.

شناسنامه

متن پیش رو (ویرایش اول) صد و سی و سومین مکتوب از نوع ششم محصولات مرتبط با نقشه الگوی پیشرفت اسلامی (پیاده فوری) است. محتوای این محصول، متن پیاده شده سخنان حجت الاسلام و المسلمین علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) می باشد؛ که در ایام زیارت اربعین حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام (۱۵ صفر الخیر ۱۴۴۴ ق - ۲۱ شهریورماه ۱۴۰۱ ش) در مسیر نورانی نجف تا کربلا، عمود ۸۷۵؛ با عنوان «تبیین کارکردهای تمدنی زیارت اربعین» ایراد شده است. قابل ذکر است که این بحث، زیرمجموعه "فقه الامام" قرار می گیرد و شامل جدول تصمیم (مشمول بر یک تصمیم) می باشد. پیشنهاد می شود این جزوه در قطع رحلی به انتشار برسد.

کارکردهای تمدنی زیارت اربعین

فهرست مطالب:

مقدمه	۱
۱- نصرت امام علیه السلام ؛ مفهوم مادر در پیاده‌روی و زیارت اربعین	۱
۲- برخی از کارکردهای تمدنی پیاده‌روی و زیارت اربعین:	۳
۲-۱- ایجاد قدرت سیاسی برای امام علیه السلام ؛ اولین و مهم‌ترین کارکرد پیاده‌روی و زیارت اربعین	۳
۲-۲- تزکیه نفوس و بخشش گناهان؛ دومین کارکرد پیاده‌روی و زیارت اربعین	۶
۲-۳- تأمین کارآمد امنیت به وسیله تقوا و خودکنترلی (به جای مانیتورینگ و پلیس)؛ سومین کارکرد پیاده‌روی و زیارت اربعین	۷
۲-۴- تحقق الگوی تغذیه‌ای تقریباً اسلامی در موب‌ها؛ چهارمین کارکرد پیاده‌روی و زیارت اربعین	۹
۳- بازخوانی عمیق کارکردهای تمدنی اربعین و گسترش تضارب و گفتگو در مورد آن در طول سال؛ راهکار تعمیم "زندگی در اربعین" به "زندگی روزمره پس از اربعین"	۱۳
جمع‌بندی	۱۴
پیوست‌ها:	۱۶
پیوست شماره ۱: فضیلت بسیار فراوان اطعام مومنین (یکی از سنت‌های حسنه در پیاده‌روی اربعین) در روایات	۱۷
پیوست شماره ۲: پاداش انفاق مال در راه امام علیه السلام و زیارت امام حسین علیه السلام	۲۲
پیوست شماره ۳: تزکیه نفوس و بخشش گناهان (یکی از آثار و برکات زیارت امام حسین علیه السلام)	۲۸
* برخی دیگر از آثار و برکات زیارت امام حسین علیه السلام :	۳۳
(۱) افزایش رزق و روزی و طولانی شدن عمر	۳۳
(۲) رفع غم و اندوه و گرفتاری	۳۵
(۳) برآورده شدن خواسته‌ها و دفع بلا	۳۷
(۴) تبدیل شقاوت به سعادت (عاقبت‌بخیری)	۳۸
(۶) خدمات ملانکه به زائران امام حسین علیه السلام	۳۹
(۷) فضیلت و برتری پاداش زیارت امام حسین علیه السلام بر حج	۴۲

- پیوست شماره ۴: اهمیت و سفارش فراوان به خوردن "طیبات" در آیات قرآن (یکی از سنت‌های حسنه در پدیده پیاده‌روی اربعین) ۴۵
- پیوست شماره ۵: اهمیت وصف "تازه‌خوری" در روایات (یکی از سنت‌های حسنه در پدیده پیاده‌روی اربعین) ۴۷
- پیوست شماره ۶: خواص فراوان خرما (یکی از اغذیه‌های مرسوم در طول مسیر پیاده‌روی اربعین) و تاکید به خوردن آن در روایات ۵۰
- پیوست شماره ۷: تاکید بر "کم‌خوری" و "مذمت" پرخوری" در روایات ۵۶
- * توصیه خاص اهل بیت علیهم‌السلام به زائران امام حسین علیه‌السلام به کم‌خوردن آب و طعام در راه زیارت حضرت ۵۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

امروز دوشنبه ۱۵ صفرالخير ۱۴۴۴ است؛ و ما در میانه راه تمدنی زیارت اربعین، از مسیر نجف به کربلا هستیم. همان‌طور که در جلسه قبل^۱ خدمت شما عرض کردم زیارت اربعین و پیاده‌روی ملحق به آن پر از معانی و مفاهیم کاربردی برای زندگی امروز ماست. در جلسه گذشته توضیح دادم که می‌توان در مورد سه محور مباحثاتی پیاده‌روی و زیارت اربعین بحث و گفتگو کرد. به نظر شورای پژوهشی زیارت اربعین، اگر این سه محور مورد بازخوانی و گفتگو قرار گیرد، درک عموم مردم از این پدیده تمدنی ارتقا پیدا می‌کند.

۱- نصرت امام علیه السلام؛ مفهوم مادر در پیاده‌روی و زیارت اربعین

محور اول این است که: نرم افزار حاکم بر پیاده‌روی و زیارت اربعین چیست؟ این سوال اول است. چه مفهومی در این پدیده تاریخی بی‌نظیر، مفهوم مادر محسوب می‌شود؟ باید در مورد این موضوع بحث و گفتگو کنیم. در جلسه گذشته عرض کردم که مفهوم اصلی حاکم بر این پدیده بی‌بدیل، مفهوم نصرت امام علیه السلام است.^۲ یعنی اگر کسی حتی یک بار در این مسیر تمدنی حرکت کند، این مسئله را به عیان مشاهده می‌کند که

۱. اشاره به جلسه‌ای که در پیاده‌روی اربعین همان سال در یکی از مواکب برگزار شد.

۲. **ارجاع پژوهشی:** برخی از زیارات ائمه معصومین (سلام الله علیهم) که در آنها زائر به امام اعلام می‌کند که نصرت او برای امام آماده است: فرازی از زیارت امام حسین علیه السلام در روز اربعین:

أَخْبَرَنَا جَمَاعَةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ هَارُونَ بْنِ مُوسَى بْنِ أَحْمَدَ التَّلْعُكَبْرِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ مَعْمَرٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْعَدَةَ وَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ فَضَالٍ عَنْ سَعْدَانَ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ مَهْرَانَ الْجَمَّالِ قَالَ: قَالَ لِي مَوْلَايَ الصَّادِقُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فِي زِيَارَةِ الْأَرْبَعِينَ تَرُورُ عِنْدَ انْتِفَاعِ النَّهَارِ وَ تَقُولُ: «السَّلَامُ عَلَيَّ وَ لِي وَ لِلَّهِ وَ حَبِيبِهِ السَّلَامُ عَلَيَّ خَلِيلِ اللَّهِ وَ نَجِيبِهِ السَّلَامُ عَلَيَّ صَفِيٍّ اللَّهُ وَ ابْنِ صَفِيَّتِهِ السَّلَامُ عَلَيَّ الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ السَّلَامُ عَلَيَّ أُسَيْرِ الْكُرْبَاتِ وَ قَتِيلِ الْعَبْرَاتِ ... أَشْهَدُ أَنَّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ، وَ بِإِيَابِكُمْ مُؤْفِقٌ، بِشَرَايِعِ دِينِي، وَ حَوَاتِيمِ عَمَلِي، وَ قَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلْمٌ، وَ أَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ، وَ نُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى يَأْذَنَ اللَّهُ لَكُمْ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَامَعَ عَدُوِّكُمْ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، وَ عَلَيَّ أَرْوَاحِكُمْ وَ أَجْسَادِكُمْ، وَ شَاهِدِكُمْ وَ غَائِبِكُمْ، وَ ظَاهِرِكُمْ وَ بَاطِنِكُمْ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.»

مصادر اصلی: تهذیب الأحكام، ج ۶، ص ۱۱۳ / مصباح المتعبد (شیخ طوسی)، ج ۲، ص ۷۸۸

منابع دیگر: المزار الكبير (لابن المشهدي)، ۶۱۰ ق، ص ۵۱۴ / إقبال الأعمال (ابن طاووس)، ۶۶۴ ق، ج ۲، ص ۵۹۰

سند/اقبال: رَوَيْنَا بِإِسْنَادِنَا إِلَى أَبِي مُحَمَّدٍ هَارُونَ بْنِ مُوسَى التَّلْعُكَبْرِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ مَعْمَرٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُسْعَدَةَ وَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ فَضَالٍ عَنْ سَعْدَانَ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ مَهْرَانَ

المزار (للشهيد الاول، ۷۸۶ ق)، ص ۱۸۵ / البلد الأمين (كفعمي)، ۹۰۵ ق، ص ۲۷۴ / زاد المعاد (محمد باقر مجلسي)، ۱۱۱۰ ق، ص ۲۴۷

الوافي، ج ۱۴، ص ۱۵۸۱ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۳۱

فرازی از زیارت جامعه کبیره که در زیارت هر یک از ائمه خوانده می شود:

حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ الدَّقَائِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ السَّنَانِيُّ وَ عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْوَرَائِيُّ وَ الْحُسَيْنُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ هِشَامِ الْمَكْتَبِيُّ قَالُوا حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْكُوفِيُّ وَ أَبُو الْحُسَيْنِ الْأَسَدِيُّ قَالُوا حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ الْبَرْمَكِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ التَّخَعِيُّ قَالَ: قُلْتُ لِعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع عَلْمَنِي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ قَوْلًا أَقُولُهُ بَلِيغًا كَامِلًا إِذَا زُرْتُ وَاحِدًا مِنْكُمْ فَقَالَ: ... قل: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ النَّبُوَّةِ وَ مَوْضِعِ الرَّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ وَ مَهْبِطِ الْوُحْيِ وَ مَعْدِنِ الرَّحْمَةِ وَ خِرَازِنِ الْعِلْمِ وَ مُنْتَهَى الْجَلْمِ ... وَ قَلْبِي لَكُمْ مُسَلَّمٌ، وَ رَأْيِي لَكُمْ مُتَّبِعٌ، وَ نُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى يُحْيِيَ اللَّهُ تَعَالَى دِينَهُ بِكُمْ، وَ يَرُدَّكُمْ فِي آبَائِهِ، وَ يُظَهِّرَكُمْ لِعَدْلِهِ، وَ يُمَكِّنَكُمْ فِي أَرْضِهِ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَامَعَ غَيْرِكُمْ، أَمْنْتُ بِكُمْ، وَ تَوَلَّيْتُ آخِرَكُمْ بِمَا تَوَلَّيْتُ بِهِ أَوْلَكُمْ، وَ بَرَّيْتُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَ مِنَ الْهَيْبَةِ وَ الطَّاعُوتِ وَ السَّبَابِطِينَ وَ حِرْزِهِمُ الظَّالِمِينَ لَكُمْ، وَ الْجَاهِدِينَ لِحَقِّكُمْ، وَ الْمَارِقِينَ مِنْ وَ لَاتِيَّتِكُمْ، وَ الْعَاصِيِينَ لِأَرْزُقِكُمْ، السَّائِكِينَ فِيكُمْ، الْمُنْحَرِفِينَ عَنْكُمْ، وَ مِنْ كُلِّ وَ لِيحَةٍ دُونِكُمْ، وَ مِنْ كُلِّ مَطَاعٍ سِوَاكُمْ، وَ مِنَ الْأَيْمَةِ الَّذِينَ يَدْعُونَ إِلَى التَّارِ.»

مصادر اصلی: عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۷۶ / من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۶۱۵

سند من لا یحضر: رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ الْبَرْمَكِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عَبْدِ اللَّهِ التَّخَعِيُّ قَالَ

تهذیب الأحكام، ج ۶، ص ۹۹

سند تهذیب: رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ بَابُوئِيهِ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُوسَى وَ الْحُسَيْنُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَحْمَدَ الْكَاتِبُ قَالَا حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْكُوفِيُّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْبَرْمَكِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عَبْدِ اللَّهِ التَّخَعِيُّ

المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۵۳۲

سند المزار: أَخْبَرَنِي الشَّيْخَانِ الْأَجَلَانِ الْعَالِمَانِ الْفَقِيهَانِ أَبُو مُحَمَّدٍ عَزَبِيُّ بْنُ مُسَافِرِ الْعِبَادِيِّ وَ هَيْبَةُ اللَّهِ بْنُ نَمَانَ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قِرَاءَةً عَلَيْهِمَا فِي شَهْرِ رَجَبِ الْأَوَّلِ مِنْ سَنَةِ ثَلَاثٍ وَ سَبْعِينَ وَ حَمْسِمِائَةٍ، قَالَا جَمِيعًا: أَخْبَرَنَا الشَّيْخَانِ الْعَجَلَانِ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ طَحَالِ الْمَقْدَادِيِّ وَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْإِبْرَاهِيمُ بْنُ هِشَامِ الْخَائِرِيِّ، قَالَا جَمِيعًا: أَخْبَرَنَا الشَّيْخُ أَبُو عَلِيٍّ الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ الطُّوسِيِّ عَنْ أَبِيهِ الشَّيْخِ السَّعِيدِ أَبِي جَعْفَرِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الطُّوسِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ، عَنْ الشَّيْخِ الْمُفِيدِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ التُّعْمَانِ، عَنْ الشَّيْخِ أَبِي جَعْفَرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ بَابُوئِيهِ رَحِمَهُ اللَّهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُوسَى وَ الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَحْمَدَ الْكَاتِبِ، قَالَا: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْكُوفِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْبَرْمَكِيِّ قَالَ: حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ التَّخَعِيُّ

البلد الأمين (كفعمي)، ص ۳۰۲

منابع دیگر: الوافي، ج ۱۴، ص ۱۵۷۲ (نقلا عن التهذيب) / زاد المعاد (محمد باقر مجلسي)، ص ۳۰۰ / بحار الأنوار، ج ۹۹، ص ۱۵۴ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۴۲۳

فرازی از زیارت آل یاسین که برای امام زمان (عج) خوانده می شود:

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ أَنَّهُ قَالَ: خَرَجَ التَّوْقِيعُ مِنَ النَّاحِيَةِ الْمُقَدَّسَةِ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ... إِذَا أَرَدْتُمْ التَّوَجُّهَ بِنَا إِلَى اللَّهِ وَ إِلَيْنَا فَقُولُوا كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «سَلَامٌ عَلَيَّ آلِ يَسٍّ ... يَا مَوْلَايَ سَقِي مِنْ خَالَفِكُمْ، وَ سَعِدَ مَنْ أَطَاعَكُمْ، فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدُكَ عَلَيْهِ وَأَنَا وَلِيٌّ لَكَ بَرِيٌّ»

هر کس به یک شکلی در حال کمک کردن به امام علیه السلام است. کمک‌های کوچک و بزرگی روی همدیگر جمع شده و این پدیده عظیم‌الشان را به وجود آورده است. بنابراین صحیح است که بگوییم: مفهوم مادر در پیاده روی اربعین، مفهوم نصرت امام علیه السلام است؛ این یک بحث است.

۲- برخی از کارکردهای تمدنی پیاده‌روی و زیارت اربعین:

بحث دیگر [و محور دوم] که جلسه قبل در مورد آن صحبت کردیم عبارت است از: تبیین کارکردهای تمدنی زیارت اربعین. وقتی راجع به کلمه "تمدن" صحبت می‌کنیم، مرادمان "نظم در زندگی" و نظاماتی است که در آن زندگی می‌کنیم. اگر این سوال را مطرح کنیم که: «زیارت اربعین در "تغییر نظم" و "نظام‌سازی" چه کارکردها و تاثیراتی دارد؟»؛ مجدداً یک سطح جدید از معانی این پیاده‌روی مورد بازخوانی قرار می‌گیرد.

۱-۲- ایجاد قدرت سیاسی برای امام علیه السلام؛ اولین و مهم‌ترین کارکرد پیاده‌روی و

زیارت اربعین

در جلسه گذشته عرض کردیم که: اولین کارکردی که زیارت اربعین و پیاده‌روی ملحق به آن دارد، این است که قدرت سیاسی برای امام علیه السلام ایجاد می‌کند. یک نفر در این پیاده‌روی آب توزیع می‌کند،^۳ یک نفر کفش مردم را

مِنْ عَدْوِكَ، فَالْحَقُّ مَا رَضِينْتُمُوهُ، وَ الْبَاطِلُ مَا سَخَطْتُمُوهُ [أَسَخَطْتُمُوهُ]، وَ الْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ، وَ الْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَخَدَهُ لِأَشْرِيكَ لَهُ وَ بَرَسُولِهِ وَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ بِكُمْ يَا مَوْلَايَ أَوْلَاكُمْ وَ آخِرُكُمْ، وَ نُصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ، وَ مَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ، آمِينَ آمِينَ. (۱۰)

الإحتجاج على أهل اللجاج (للطبرسي)، ج ۲، ص ۴۹۳

الإيقاظ من الهجعة بالبرهان على الرجعة (شيخ حرّ عاملي)، ص ۳۵۱ / بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۷۱ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۶۵

۳. ارجاع پژوهشی: أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ عَنْ ضُرَيْسِ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يُحِبُّ إِتْرَادَ الْكَبِدِ الْحَرَّى وَ مَنْ سَقَى كَبِدًا حَرَّى مِنْ بَهِيمَةٍ أَوْ غَيْرِهَا أَظَلَّهُ اللَّهُ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ.

امام باقر (علیه السلام): همانا خداوند خنک کردن جگر داغ و عطشان را دوست دارد. و هر کس جگر کسی را سیراب سازد، چه چهار پا باشد و چه غیر آن، خداوند متعال در روز قیامت که سایه‌ای جز سایه او نیست، برایش سایبانی قرار می‌دهد.

الكافي، ج ۴، ص ۵۸

من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۶۴ / مكارم الأخلاق، ص ۱۳۵

بحار الأنوار، ج ۹۳، ص ۱۷۰ / وسائل الشيعة، ج ۹، ص ۴۰۹ / الوافي، ج ۱۰، ص ۵۱۰

مُحَمَّدٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ أَبِي بَانَ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ مَسْمَعٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ إِتْرَادُ كَبِدِ حَرَّى. امام صادق (علیه السلام): بهترین صدقه خنک ساختن جگر عطشان است.

الكافي، ج ۴، ص ۵۷

تهذيب الأحكام، ج ۴، ص ۱۱۰ / عدة الداعي و نجاح الساعي، ص ۱۰۲

بحار الأنوار، ج ۹۳، ص ۱۷۲ / وسائل الشيعة، ج ۹، ص ۴۷۲ / الوافي، ج ۱۰، ص ۵۰۹

واکس می زند، یک نفر غذا تهیه کرده و اطعام می کند،^۴ یک نفر موکب هارا جارو می کند، یک نفر کمک مالی می کند،^۵ یک نفر در این پدیده عظیم الشان اعمال یدای و طبی را به زائران ارائه می کند؛ و هزاران خدمت از

عَلِيٍّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَنْ سَقَى الْمَاءَ فِي مَوْضِعٍ يُوجَدُ فِيهِ الْمَاءُ كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً وَ مَنْ سَقَى الْمَاءَ فِي مَوْضِعٍ لَا يُوجَدُ فِيهِ الْمَاءُ كَانَ كَمَنْ أَحْيَا نَفْسًا وَ مَنْ أَحْيَا نَفْسًا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا.

امام صادق (علیه السلام): اگر در جایی آب باشد و کسی تشنه‌ای را سیراب کند، همانند کسی است که بنده‌ای را از بند بندگی آزاد کرده باشد ولی اگر کسی آب رساند در محلی که آب نیست و تشنه‌ای را سیراب کند، نظیر آن کسی است که مرده‌ای را زنده کرده است. و هر کس یک نفر را زنده کند، گویی کل هستی را زنده کرده است.

الکافی، ج ۴، ص ۵۷

من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۶۴ / مکارم الأخلاق، ص ۱۳۵

الوافي، ج ۱۰، ص ۵۱۰ / بحار الأنوار، ج ۹۳، ص ۱۷۰ / وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۴۷۳

عَنْهُ (عَلِيٍّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ) عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَمَّادٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع قَالَ: مَنْ أَطْعَمَ مُؤْمِنًا مِنْ جُوعٍ أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَارِ الْجَنَّةِ وَ مَنْ سَقَى مُؤْمِنًا مِنْ ظَمًا سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحِيقِ الْمَخْتُومِ.

امام زین العابدین علیه السلام: هر که مؤمن تشنه‌ای را آب دهد، خداوند او را از شراب سر به مهر بهشتی بنوشاند.

الکافی، ج ۲، ص ۲۰۱

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۱۳۶

سند ثواب الاعمال: ابی ره قَالَ حَدَّثَنِي سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَمَّادِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عُمَرَ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ

الإختصاص (للمفيد)، ص ۲۸ / الأمالي (للمفيد)، ص ۹

سند امالی مفید: قَالَ أَحْمَدُ بْنُ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ حَمَّادِ (۱) عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عُمَرَ الثَّمَالِيِّ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ وَ حَمْرَةَ اللَّهِ عَنْ زَيْنِ الْعَابِدِينَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ

الوافي، ج ۵، ص ۶۷۴ / وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۱۱۴ / مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۷، ص ۲۵۲ / بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۳۷۳

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ: أَوَّلُ مَا يُبَدَأُ بِهِ فِي الْأَجْرَةِ صَدَقَةُ الْمَاءِ يَغْنِي فِي الْأَجْرِ.

امیرالمومنین علیه السلام: نخستین چیزی که در روز قیامت به آن رسیدگی می شود [ثواب] صدقه آب [دادن به تشنه] است.

الکافی، ج ۴، ص ۵۷

من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۶۴ / مکارم الأخلاق، ص ۱۳۵

وسائل الشیعة، ج ۹، ص ۴۷۲ / الوافی، ج ۱۰، ص ۵۰۹

٤. **ارجاع پژوهشی:** عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْأَشْعَرِيِّ عَنْ ابْنِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَنْ أَطْعَمَ مُسْلِمًا حَتَّى يُشْبِعَهُ لَمْ يَدْر أَحَدٌ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ مَا لَهُ مِنَ الْأَجْرِ فِي الْأَجْرَةِ لَا مَلَكٌ مَقْرَبٌ وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ.

ثُمَّ قَالَ: مِنْ مَوْجِبَاتِ الْجَنَّةِ وَ الْمَغْفِرَةِ إِطْعَامُ الطَّعَامِ السَّغْبَانَ ثُمَّ تَلَا قَوْلَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا.

امام صادق علیه السلام: هر که مسلمانی را غذا دهد تا سیر شود، از پاداش آخرت او جز خداوند پروردگار جهانیان، هیچ کس، حتی فرشته مقرب و پیامبر مرسل، خبر ندارد.

سپس فرمود: یکی از موجبات بهشت و آمرزش، اطعام گرسنه است؛ سپس این سخن خداوند عزوجل را تلاوت کرد: «یا در روز گرسنگی طعام دادن...».

المحاسن، ج ۲، ص ۳۸۹ / وسائل الشیعة، ج ۲۴، ص ۳۲۶

این نوع [ارائه می‌شود]. مجموعاً این خدماتها باعث می‌شود که برای امام علیه السلام نفوذ سیاسی پیدا شود. الان امام حسین علیه السلام با نفوذترین شخصیت سیاسی عالم است! یک دلیل مهم آن، همین پیاده‌روی است. وقتی کسی این همه طرفدار پایه‌کار دارد آن شخص حتماً نفوذ سیاسی پیدا می‌کند. پس این یک کارکرد است.

جهت مشاهده روایات بیشتر در مورد «فضیلت بسیار فراوان اطعام مومنین»: به پیوست شماره ۱ مراجعه بفرمایید.

۵. **ارجاع پژوهشی:** مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَبِشَةَ بْنِ فُونِيٍّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ السَّلْمِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَادٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قُلْتُ لَهُ: جَعَلْتُ فَدَاكَ! مَا تَقُولُ فِيْمَنْ تَرَكَ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ؟ قَالَ: «إِنَّهُ قَدْ عَقَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَقْنَا وَاسْتَحَفَّ بِأَمْرِ هُوَ لَهُ. وَمَنْ زَارَهُ كَانَ اللَّهُ لَهُ مِنْ وِزَاءِ حَوَائِجِهِ وَ كُفْيَ مَا أَهَمَّهُ مِنْ أَمْرِ دُنْيَا، وَ إِنَّهُ يَجْلِبُ الرِّزْقَ عَلَى الْعَبْدِ، وَ يُخْلِفُ عَلَيْهِ مَا يَفْتَقِرُ، وَ يُغْفِرُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً، وَ يَرْجِعُ إِلَى أَهْلِهِ وَ مَا عَلَيْهِ وَزْرٌ وَ لَا خَطِيئَةٌ إِلَّا وَ قَدْ مُجِيتَ مِنْ صَحِيفَتِهِ، فَإِنْ هَلَكَ فِي سَفَرَتِهِ نَزَلَتْ الْمَلَائِكَةُ فَسَلَّتْهُ وَ فَتَحَتْ لَهُ بَابَ إِلَى الْجَنَّةِ يَدْخُلُ عَلَيْهِ رُوحُهَا حَتَّى يُشِيرَ، وَ إِنْ سَلِمَ فَتُفْتَحُ لَهُ الْبَابُ الَّذِي يُنْزَلُ مِنْهُ رِزْقُهُ، وَ يُجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ وَ ذَخِرَ ذَلِكَ لَهُ، فَإِذَا حُشِرَ قَبِيلَ لَهُ: لَكَ بِكُلِّ دِرْهَمٍ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ إِنْ أَلَّكَ نَظَرَ لَكَ فَذَخَرَهَا لَكَ عِنْدَهُ.

محمد بن عبد الله بن جعفر حمیری، از پدرش، از علی بن محمد بن سالم، از محمد بن خالد، از عبد الله بن حماد البصری، از عبد الله بن عبد الرحمن الاصب، از حسین، از حلبی، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام در ضمن حدیث طویلی نقل کرده، وی گفت: محضر مبارک امام علیه السلام عرضه داشتیم: فدایت شوم چه می‌فرمائید در باره کسی که با داشتن قدرت زیارت آن حضرت را ترک می‌کند؟ حضرت می‌فرمایند: می‌گویم: این شخص عاق رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و عاق ما اهل بیت می‌باشد و امری که به نفع او است را سبک شمرده است. و کسی که آن حضرت را زیارت کند: خداوند متعال حوائجش را برآورده نماید و آنچه از دنیا مقصود او است را کفایت فرماید. و نیز زیارت آن حضرت موجب جلب رزق برای زائر می‌باشد. و آنچه در این راه اتفاق کرده بر او جبران و جایگزین خواهد شد و همچنین زیارت آن حضرت موجب می‌شود: گناهان پنجاه ساله او آمرزیده شده و وی به اهلش بازگردد در حالی که بر عهده‌اش نه وزر و وبالی بوده و نه لغزشی و آنچه از گناه در صحیفه اعمالش ثبت شده جملگی محو و پاک می‌گردد. اگر زائر در سفر زیارت فوت شود فرشتگان نازل گشته و او را غسل می‌دهند و نیز درب‌هایی از بهشت به روی او گشوده می‌شود و نسیم خوش آن در قبر بر او وزیده و در قبر پراکنده و منتشر می‌گردد. و اگر وی در سفر زیارت سالم و از گزند مرگ در امان ماند دربی به روی او گشوده می‌شود که رزق و روزی وی از آن نازل می‌گردد و در مقابل هر درهمی که انفاق کرده ده هزار درهم [پاداش] قرار داده می‌شود و آن را برای وی ذخیره کرده و هنگامی که محشور شد و از قبر بیرون آمد به او گفته می‌شود: در مقابل هر درهمی که در سفر زیارتت خرج کردی ده هزار درهم مال تو است و خداوند به تو نظر نموده و آنها را نزد خودش برای او ذخیره کرد.

تهذیب الاحکام ج ۶ ص ۴۵ / کامل الزیارات ج ۱ ص ۱۲۷

وسائل الشیعه ج ۱۴ ص ۱۷۱ / زاد المعاد ج ۱ ص ۵۰۵ / الوافی ج ۱۴ ص ۱۴۶۹ / بحار الانوار ج ۹۸ ص ۲

جهت مشاهده روایات بیشتر در مورد «پاداش انفاق مال در راه امام و زیارت امام حسین (علیه السلام)»: به پیوست شماره ۲ مراجعه بفرمایید.

۲-۲- تزکیه نفوس و بخشش گناهان؛ دومین کارکرد پیاده روی و زیارت اربعین

کارکرد دیگری را مجدداً هفته پیش در مورد آن صحبت کردیم و آن کارکرد "تزکیه" و تربیتی است که در این مسیر تمدنی قابل مشاهده است. کسانی که در این پیاده روی شرکت می کنند، بنابر وعده قطعی روایات متواتر، همه گناهانشان بخشیده می شود. یعنی: قلبشان برای پذیرش معارف الهی آماده می شود. در یک جمله: کسی که در این پیاده روی عظیم الشان شرکت می کند، خداوند متعال توفیق "تزکیه رذائل" را به او اعطاء می کند.^۶ یکی از رذائلی که معمولاً ما داریم و آن رذیله مانع می شود که به امام ملحق شویم، رذیله عدم انعطاف در مقابل امر و خواسته امام علیه السلام^۷ است. یکی [دیگر] از آن رذائل، رذیله برتری دادن خواسته های شخصی بر

۶. ارجاع پژوهشی: مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْخَبْرِيِّ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى ع: أَذْنَى مَا يُتَابُ بِهِ زَائِرٌ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عِ بَسْطِ الْفِرَاتِ إِذَا عَرَفَ حَقَّهُ وَ حُرْمَتَهُ وَ وَلاَئِنَّمَا أَنْ يَغْفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ. موسی بن جعفر علیهما السلام فرمودند: کمترین ثوابی که به زائر امام حسین علیه السلام در شط فرات می دهند بشرطی که عارف به حق و حرمت و ولایت آن جناب باشد این است که گناهان گذشته و آینده اش را حق تعالی می آمرزد.

الکافی، ج ۴، ص ۵۸۲ / من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۵۸۱ / ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۵
سند ثواب الاعمال: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْخَبْرِيِّ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقُمِيِّ قَالَ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ كَامِلُ الزِّيَارَاتِ، ص ۱۳۸
سند کامل الزیارات: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ الرَّزَّازِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْخَبْرِيِّ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقُمِيِّ قَالَ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ كَامِلُ الزِّيَارَاتِ، ص ۱۵۳
سند کامل الزیارات: حَدَّثَنِي أَبُو الْعَبَّاسِ الرَّزَّازُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْخَبْرِيِّ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقُمِيِّ قَالَ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى جَامِعُ الْأَخْبَارِ (لِلشَّعْبِيِّ)، ص ۲۴ / المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۳۲۶
سند مزار ابن مشهدی: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْخَبْرِيِّ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقُمِيِّ قَالَ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ الْوَلَافِي، ج ۱۴، ص ۱۴۶۳ / وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۴۱۰ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۶ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۴

الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِي دَاوُدَ الْمُسْتَرْقِيِّ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ مُنْتَى الْحَنَاطِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْأَوَّلِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: مَنْ أَتَى الْحُسَيْنَ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ. موسی بن جعفر (علیه السلام): هر کس امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند در حالی که به حق او معرفت دارد؛ خداوند گناهان پیشین و پسین او را می آمرزد.

الکافی، ج ۴، ص ۵۸۲
مناقب آل أبي طالب عليهم السلام (لابن شهر آشوب)، ج ۴، ص ۱۲۸

جهت مشاهده روایات بیشتر در مورد «تزکیه نفوس و بخشش گناهان، یکی از آثار و برکات زیارت امام حسین (علیه السلام)»: به پیوست شماره ۳ مراجعه فرمایید.

۷. ارجاع پژوهشی: «التَّيْبَةُ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ». پیامبر، نسبت به مؤمنان از خودشان اولی و سزاوارتر است.

خواستگاری امام علیه السلام^۸ است. اگر کسی در این مسیر پربهجت و پرمعنا حرکت کند، برای این هر دو رذیله، زمینه تزکیه فراهم می‌شود. پس پیاده‌روی اربعین کارکرد تربیتی و تزکیه‌ای هم دارد.

۳-۲- تأمین کارآمد امنیت به وسیله تقوا و خودکنترلی (به جای مانیتورینگ و

پلیس)؛ سومین کارکرد پیاده‌روی و زیارت اربعین

سومین کارکرد پیاده‌روی اربعین که خیلی باید راجع به آن صحبت و گفتگو کرد، کارکرد امنیتی این پدیده است. در طول مسیر طولانی، دوربین‌های نظارتی و مانیتورینگ وجود ندارد. آن "الگوی امنیتی" که در شهرهای مدرن است،^۹ در اینجا وجود ندارد؛ ولی بالاترین سطح امنیت وجود دارد. یکی از مظاهر امنیتی این

(سوره مبارکه احزاب، آیه ۶)

«وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا فَلَا وَرَيْكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا.»

و هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر آنکه به توفیق خدا از او اطاعت شود. و اگر آنان هنگامی که [با ارتکاب گناه] به خود ستم کردند، نزد تو می‌آمدند و از خدا آمرزش می‌خواستند، و پیامبر هم برای آنان طلب آمرزش می‌کرد، یقیناً خدا را بسیار توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند. به پروردگارت سوگند که آنان مؤمن حقیقی نخواهند بود، مگر آنکه تو را در آنچه میان خود نزاع و اختلاف دارند به داوری بپذیرند؛ سپس از حکمی که کرده‌ای در وجودشان هیچ دل‌تنگی و ناخشنودی احساس نکنند، و به طور کامل تسلیم شوند.

(سوره مبارکه نساء، آیات ۶۴ و ۶۵)

۸. **ارجاع پژوهشی:** «قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ.»

بگو: اگر پدرانتان و فرزندانانتان و برادراتان و همسرانتان و خویشانتان و اموالی که فراهم آورده‌اید و تجارتی که از بی‌رونتی و کساداش می‌ترسید و خانه‌هایی که به آنها دل خوش کرده‌اید، نزد شما از خدا و پیامبرش و جهاد در راهش محبوب‌ترند، پس منتظر بمانید تا خدا فرمان عذابش را بیاورد؛ و خدا گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند.

(سوره مبارکه توبه، آیه ۲۴)

۹. **ارجاع پژوهشی:** طبق ادعای «سازمان مطالعات انسانی» آمریکا، هم‌اکنون ۲۴۵ میلیون دوربین نظارتی (انواع مختلف) در سرتاسر جهان نصب است.

<https://www.mashregnews.ir/news/784371>

«الی مولوسون» یک دختر هوادار ۱۸ ساله انگلیسی است که تجربه خود از ایام حضور خود در قطر برای تماشای مسابقات جام جهانی فوتبال را اینچنین در توییتری بیان کرده است: «به‌عنوان دختری که در انگلیس بزرگ شده‌ام، هرگز باور نمی‌کردم که می‌توان بدون آزار جنسی بیرون رفت! در قطر ۲۰۲۲ به چیزی دست یافتم که هرگز فکرش را هم نمی‌کردم! من حتی یک متلک خیابانی هم نشنیدم احساس امنیت باور نکردنی دارم.» «امانوئل مکرون» رئیس‌جمهور فرانسه با وعده «پایان دادن به خشونت علیه زنان» به رقابت‌های انتخاباتی وارد شده بود، اما سه سال قبل به‌دنبال انتشار آمار تعداد زنانی که در فرانسه به دست شریک زندگی‌شان کشته شده بودند عذرخواهی کرد و نوشت: «خانم‌ها من از شما عذر می‌خواهم.»

پدیده عظیم الشان، امنیت کامل بانوان و دختران است؛ که اگر شما از پدیده زیارت اربعین بگذرید نمونه اش را فقط در دوران ظهور می شود پیدا کرد.^{۱۰} بانوان ما، خواهران ما در این مسیر طولانی حرکت می کنند و به برکت امام حسین علیه السلام دارای امنیت کامل هستند. "خود کنترلی" در پیاده روی اربعین خیلی به چشم می آید. عرض کردم اینجا "پلیس" یک نقش بسیار فرعی در حد اینکه جلوی تداخل ماشین ها و انسان ها را بگیرد، در همین

جمهوری فرانسه نتوانست به خوبی از شما محافظت کند.» مکرون سال قبل نیز در توییته نوشت: «زنان بیشتر و بیشتر از ترس اینکه مورد حمله و تعرض قرار بگیرند، دیگر جرأت سوار شدن به وسایل نقلیه عمومی را ندارند. ما قصد داریم حضور پلیس در حمل و نقل را دو برابر کنیم، به ویژه در زمان هایی که حملات بیشتر رخ می دهد.»

<https://www.didbaniran.ir/۱۴۵۸۴۸>

۱۰. **ارجاع پژوهشی:** «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ لِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَ لِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَ مَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ».

«خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند، وعده داده است که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد، همان گونه که به پیشینیان آنها خلافت روی زمین را بخشید، و دینی را که برای آنان پسندیده، پابرجا خواهد ساخت و ترسشان را به امنیت مبدل خواهد کرد، [آن چنان که] تنها مرا می پرستند و چیزی را شریک من نخواهند ساخت و هر کس پس از آن به کفر گراید، آنان اند که نافرمان اند.».

(سوره مبارکه نور، آیه ۵۵)

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنُ سَعِيدٍ ابْنُ عُقْدَةَ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ بْنِ يَعْقُوبَ الْجُعْفِيِّ أَبُو الْحَسَنِ مِنْ كِتَابِهِ قَالَ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ مَهْرَانَ قَالَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِيهِ وَ وَهَيْبٍ عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي مَعْنَى قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ لِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا» قَالَ: تَزَلَّتْ فِي الْقَائِمِ وَأَصْحَابِهِ.

نعمانی - با سندش به نقل از ابو بصیر، در باره معنای سخن خدای عز و جل: «خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند، وعده داده است که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد، همان گونه که به پیشینیان آنها خلافت روی زمین را بخشید، و دینی را که برای آنان پسندیده، پابرجا خواهد ساخت و ترسشان را به امنیت مبدل خواهد کرد، [آن چنان که] تنها مرا می پرستند و چیزی را شریک من نخواهند ساخت» - امام صادق علیه السلام فرمود: «در باره قائم و اصحابش نازل شده است.»

الغيبة (لنعمانی، ۳۶۰ ق)، ص ۲۴۰

البرهان في تفسير القرآن، ج ۴، ص ۸۹

حديث الأربعة: حَدَّثَنَا أَبِي، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَيْسَى بْنِ عَبْدِ الْبَقِيظِيِّ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ، عَنْ أَبِي بصيرٍ وَمُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ جَدِّي، عَنْ أَبِيهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَّمَ أَصْحَابَهُ فِي مَجْلِسٍ وَاحِدٍ أَرْبَعَةَ بَابٍ مِمَّا يَصْلُحُ لِلْمُسْلِمِ فِي دِينِهِ وَدُنْيَا، قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: (... وَ لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ فَطَرَهَا وَ لَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا وَ لَدَهَبَتِ السَّحَابُ مِنْ قُلُوبِ الْعِبَادِ وَ اسْطَلَحَتِ السَّبَاعُ وَ الْبَهَائِمُ حَتَّى تَمْشِيَ الْمَرْأَةُ بَيْنَ الْعِرَاقِ إِلَى الشَّامِ لَا تَضَعُ قَدَمَيْهَا إِلَّا عَلَى الثَّبَاتِ وَ عَلَى رَأْسِهَا زَيْتُهَا لَا يُهَيِّجُهَا سَبْعٌ وَ لَا تَخَافُهُ...)

امیرالمؤمنین (علیه السلام): «... و اگر قائم ما قیام کند، آسمان، بارانش را فرو می فرستد و زمین، گیاهش را بیرون می آورد و دشمنی، از دل های بندگان می رود و درندگان و چارپایان با هم در صلح و صفایند، تا آن جا که زن از عراق تا شام می رود و پایش را جز روی سبزه نمی نهد و زینتش بر سرش است و نه درنده ای او را می ترساند و نه او از آن می ترسد.»

الخصال، ج ۲، ص ۶۲۶

نوادير الأخبار فيما يتعلق بأصول الدين (للفيض)، ص ۲۷۸ / بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۳۱۶

حد تعریف می‌شود. در خود نظم داخلی این پدیده، مفهوم "خودکنترلی" و "تقوا" حرف اول را می‌زند. این‌ها همان نکاتی است که باید مورد بازخوانی قرار بگیرد و باید در موردشان با مردم صحبت شود.

۴-۲- تحقق الگوی تغذیه‌ای تقریباً اسلامی در موبها؛ چهارمین کارکرد

پیاده‌روی و زیارت اربعین

یکی از موارد و [در واقع چهارمین] کارکرد بسیار مهم زیارت اربعین، "الگوی تغذیه‌ای" است که در طول این مسیر طولانی به مردم داده می‌شود و مردم مصرف می‌کنند. این مسئله را ما در تیم پژوهشی خودمان، با یک دقت بیشتری در طول این چند روز بررسی کردیم. من مایل هستم در مورد این نکته با تأکید بیشتری صحبت کنم. "وصف طیبات"، تقریباً وصف غالب پذیرایی‌های پیاده‌روی اربعین است؛ یعنی: بهترین و با کیفیت‌ترین غذاها از نوع غذاهایی که به سلامت انسان ضرر نمی‌زنند، در طول این مسیر قابل رؤیت است و خدمات به مردم داده می‌شود. مانند: گوشت تازه^{۱۱} که بلافاصله حیوان ذبح شده و در اختیار مردم قرار می‌گیرد. یا

۱۱. ارجاع پژوهشی: فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلالًا طَيِّبًا وَ اشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ كُنتُمْ لِإِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (سوره مبارکه نحل، آیه ۱۱۴) از نعمت‌هایی که خدا روزی شما کرده است، حلال و پاکیزه بخورید، و نعمت خدا را سپاس گزارید، اگر تنها خدا را می‌پرستید.

... كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ... (سوره مبارکه بقره، آیه ۵۷ و اعراف، آیه ۱۶۰) از خوراکی‌های پاک و پاکیزه‌ای که روزی شما قرار داده‌ایم بخورید

یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَ اشْكُرُوا لِلَّهِ إِنَّ كُنتُمْ لِإِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (سوره مبارکه بقره، آیه ۱۷۲) ای اهل ایمان! از انواع میوه‌ها و خوردنی‌های پاکیزه‌ای که روزی شما کرده‌ایم بخورید، و خدا را سپاس گزارید، اگر فقط او را می‌پرستید.

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَ لَا تَطْعَمُوا فِيهِ فَيَجَلَّ عَلَبْكُمُ غَضَبِي وَ مَنْ يَخْلُلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى (سوره مبارکه طه، آیه ۸۶) از خوردنی‌های پاکیزه [و مطبوع] که روزی شما نمودیم، بخورید و در [مورد] آن از حدود الهی تجاوز نکنید که خشم من بر شما فرود آید، و کسی که خشم من بر او فرود آید، یقیناً هلاک شده است.

جهت مطالعه بیشتر در مورد «اهمیت و سفارش فراوان به خوردن "طیبات" در آیات قرآن»: به پیوست شماره ۴ مراجعه بفرمایید.

۱۲. ارجاع پژوهشی: وبهذا الاسناد [حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ الشَّاهِ الْفَقِيهِ الْمَرْوَزِيُّ بِمَرْوَزٍ فِي دَارِهِ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ النَّبَسَابُورِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو الْقَاسِمِ عَبْدِ اللَّهِ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَامِرِ بْنِ سُلَيْمَانَ الطَّائِيَّ بِالْبَصْرَةِ قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي فِي سَنَةِ سِتِّينَ وَ مِائَتَيْنِ قَالَ حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَاعِ سَنَةَ أَرْبَعٍ وَ تِسْعِينَ وَ مِائَةٍ وَ حَدَّثَنَا أَبُو مَنْصُورٍ أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ بَكْرِ الْخُورِيِّ بِنَبَسَابُورٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَاقَ إِبْرَاهِيمَ بْنَ هَارُونَ بْنِ مُحَمَّدِ الْخُورِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادِ الْفَقِيهِ الْخُورِيِّ بِنَبَسَابُورٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْهَرَوِيُّ الشَّيْبَانِيُّ عَنِ الرَّضَا عَلِيِّ بْنِ مُوسَى ع وَ حَدَّثَنِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ الْأَسْتَانِيِّ الرَّازِيُّ الْعَدْلُ بِبَلْخٍ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَهْرُوبِ الْفَرَوِينِيِّ عَنْ دَاوُدَ بْنِ

میوه‌های تازه،^{۱۳} میوه بسیار مهم خرما^{۱۴} که جزء میوه‌ها و "داروهای جامع"^{۱۵} ما محسوب می‌شود؛ یا میوه سیب،^{۱۶} انار^{۱۷} و همه این‌ها در راه امام حسین علیه السلام نذر می‌شود و در اختیار مردم قرار می‌گیرد.

سَلِيمَانَ الْفَرَّاءِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَاعِ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي طَالِبٌ ع [قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: سَيِّدُ طَعَامِ أَهْلِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ اللَّحْمُ ثُمَّ الْأُرْزُ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: سید غذاهای ساکنان دنیا و آخرت، گوشت و سپس برنج است.

عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۵

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ غِيَاثِ بْنِ إِبرَاهِيمَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: اللَّحْمُ مِنَ اللَّحْمِ، مَنْ تَرَكَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا سَاءَ خُلُقُهُ، كُلُّهُ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي السَّمْعِ وَ الْبَصَرِ.

امام صادق علیه السلام: گوشت، از گوشت است. هر کس چهل روز آن را وا گذارد، بدخوی می‌شود. آن را بخورید؛ چرا که بر شنوایی و بینایی می‌افزاید.

المحاسن، ج ۲، ص ۴۶۴

۱۳. جهت مطالعه در مورد «اهمیت وصف تازه‌خوری در روایات»؛ به پیوست شماره ۵ مراجعه فرمایید.

۱۴. ارجاع پژوهشی: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ إِبرَاهِيمَ بْنِ عُقْبَةَ عَنْ مُيَسَّرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ عَنْ أَبِيهِ عَنِ أَبِي جَعْفَرٍ أَوْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ» قَالَ: أَزْكَى طَعَامًا التَّمْرُ.

امام باقر و صادق (علیهما السلام) در تفسیر قول خدا تعالی «باید بنگرد کدام خوراک پاکتر است...» (سوره مبارکه کهف، آیه ۱۹) فرمود: خوراک پاکتر همان خرما است.

الكافي، ج ۶، ص ۳۴۵ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۱

وسائل الشيعة، ج ۲۵، ص ۱۳۲ / الوافي، ج ۱۹، ص ۳۷۵

۱۵. ارجاع پرورشی / پژوهشی: "داروهای جامع" ... یعنی: داروهایی که تمام طبایع را مدیریت می‌کنند: مثلاً من نمی‌دانم که طبعم چیست ولی وقتی از این دارو استفاده کنم، حتماً مشکل غلبه طبایع مدیریت و حل خواهد شد.

حجت الاسلام علی کشوری، گزارش مکتوب پروتکل‌های فقهی مدیریت کرونا، ۲۸ شهریورماه ۱۴۰۰، قم مبارک

* روایاتی موید در مورد اینکه خرما دارویی جامع است:

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ يَحْيَى عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع: خَالِفُوا أَصْحَابَ السُّكَّرِ وَ كُلُوا التَّمْرَ فَإِنَّ فِيهِ شِفَاءً مِنَ الْأَدْوَاءِ .

امیرالمؤمنین (علیه السلام): خرما بخورید که در آن شفاء از بیماری هاست.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۳ / الخصال، ج ۲، ص ۶۱۵

سند خصال: (حدیث الأربعمائة) حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَيْسَى بْنِ عَبْدِ الْبَقِيِّ عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ يَحْيَى عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ وَ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ جَدِّي عَنْ أَبِيهِ ع أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ع عَلَّمَ أَصْحَابَهُ فِي مَجْلِسٍ وَاحِدٍ أَرْبَعَةَ بَابٍ مِمَّا يُضَلِّحُ لِلْمُسْلِمِ فِي دِينِهِ وَ دُنْيَاهُ ...

وسائل الشيعة، ج ۲۵، ص ۱۳۵ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۳

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ أَبِيهِ عَنِ سَعْدَانَ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: الصَّرْفَانُ هِيَ الْعَجْوَةُ وَ فِيهِ شِفَاءٌ مِنَ الدَّاءِ .

امام صادق (علیه السلام): خرمای صَرْفَان همان عجوه است و در آن شفاء از بیماری هاست.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۶

بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۷ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۴۱ / هداية الأمة إلى أحكام الأئمة عليهم السلام، ج ۸، ص ۱۶۳

جهت مطالعه بیشتر در مورد «خواص فراوان خرما و تاکید به خوردن آن در روایات»: به پیوست شماره ۶ مراجعه فرمایید.

۱۶. **ارجاع پژوهشی:** عَنْهُ (عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ) عَنْ أَبِيهِ عَنْ يُونُسَ عَمَّنْ ذَكَرَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي التُّفَّاحِ مَا دَاوُوا مَرَضَاهُمْ إِلَّا بِهِ.

امام صادق علیه السلام: اگر مردم می دانستند در سبب چیست، بیمارانشان را جز به آن درمان نمی کردند.

الكافي، ج ۶، ص ۳۵۷ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۵۱

وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۶۲ / بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۹۳ / الوافي، ج ۱۹، ص ۳۹۷

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ عَنِ الْقُنْدِيِّ عَنِ الْمُفْضَلِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: ذُكِرَ لَهُ الْحُمَّى فَقَالَ ع إِنَّا أَهْلُ بَيْتٍ لَا تَدَاوَى إِلَّا بِإِفَاضَةِ الْمَاءِ الْبَارِدِ يُصَبُّ عَلَيْنَا وَ أَكْلِ التُّفَّاحِ.

امام صادق علیه السلام: نزد ایشان از تب، یاد کردند. فرمود: «ما خاندان، (تب را) جز به آب سردی که بر بدن ما ریخته می شود و جز به خوردن سیب، درمان نمی کنیم»..

المحاسن، ج ۲، ص ۵۵۱ / الكافي، ج ۶، ص ۳۵۶

الوافي، ج ۱۹، ص ۳۹۷ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۶۱ / بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۹۳

۱۷. **ارجاع پژوهشی:** عَلِيُّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنِ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ عَنِ مَسْعَدَةَ بْنِ زِيَادٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: الْفَاكِهَةُ مِائَةٌ وَعِشْرُونَ لَوْ نَأَى سَيْدَهَا الرُّمَانُ.

امام صادق علیه السلام: میوه، صد و بیست گونه است و سید و آقای همه آنها، انار است.

الكافي، ج ۶، ص ۳۵۲ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۹

الوافي، ج ۱۹، ص ۳۸۹ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۵۲ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۵۶

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ عَنِ مَسْعَدَةَ بْنِ زِيَادٍ عَنْ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ ع أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص قَالَ: الرُّمَانُ سَيْدُ الْفَاكِهَةِ وَ مَنْ أَكَلَ رُمَانَةً أَغْضَبَ شَيْطَانَهُ أَرْبَعِينَ صَبَاحاً.

وَ رَوَاهُ عَنْ خَلَادِ بْنِ خَالِدِ الْمُقْرِئِ عَنْ قَيْسِ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: انار، سید و آقای همه میوه هاست و هر کس يك انار بخورد، چهل پگاه، شیطان خویش را به خشم می آورد.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۴۵

مكارم الأخلاق، ص ۱۷۱ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۶۳ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۵۴

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ عَنِ السِّيَّارِيِّ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَشْلَمَ عَنْ نُوحِ بْنِ شُعَيْبٍ النَّيْسَابُورِيِّ عَنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ الْمُهْتَدِيِّ يَرْفَعُهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَرْبَعَةٌ يُعَدَّلْنَ الطَّبَائِعَ: الرُّمَانُ السُّورَانِيُّ وَ النَّبْتُ وَ التَّبْتُسُجُ وَ الْهَنْدَبَاءُ.

امام صادق (علیه السلام): چهار چیز مزاج و طبایع چهارگانه را معتدل سازد: انار سورانی، خرمای نارس پخته و بنفشه و کاسنی.

الخصال، ج ۱، ص ۲۴۹ / روضة الواعظین (فتال نیشابوری)، ج ۲، ص ۳۱۰

وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۲۲۲ / بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۲۲۱

البته مواردی هم از پذیرایی‌های غلط وجود دارد! آن‌ها را نمی‌خواهم منکر شوم و این نوع از پذیرایی‌های غلط هم ناشی از این است که صاحب یک موکب با "روایات باب طیبیات"، کمتر آشناست ولی اکثر مردم سعی می‌کنند، همین غذاهای "طیبیات" را توزیع کنند.

خورشت‌های با کیفیت در طول مسیر این پیاده‌روی در دسترس است و مردم از این‌ها بهره می‌برند. این هم یکی از کارکردهاست. یعنی: اگر کسی در طول این مسیر حرکت کند، با یک الگوی تغذیه متفاوت مواجه می‌شود.

[نکته بعدی در باب الگوی تغذیه در مسیر پیاده‌روی اربعین آن است که:] اکثر پذیرایی‌هایی که مردم با کرامت عراق از زائر امام حسین علیه السلام انجام می‌دهند، این‌ها شامل وصف غذای کم است. [یعنی:] همان روایاتی که به ما تاکید می‌کند، غذا را کم مصرف کنید؛^{۱۸} در اینجا قابل مشاهده است. بنابراین زائر امام حسین علیه السلام غذای کم و با کیفیت مصرف می‌کند و لذا دچار کمترین نوع بیماری‌ها می‌شود.

این [موارد، برخی] از کارکردهای این پیاده‌روی است؛ مردم با مسائلی از قبیل خودکنترلی، الگوی تغذیه مبتنی بر طیبیات، نحوه نصرت امام علیه السلام و تولید قدرت سیاسی به نفع امام علیه السلام آشنا می‌شوند و قلوب آن‌ها تزکیه می‌شود و قابلیت پذیرش معارف در آن‌ها ارتقاء پیدا می‌کند. ما باید تلاش کنیم این معانی به صورت مکرر توسط شخصیت‌های مختلف مورد بازخوانی قرار گیرد. رفتن به سمت امام علیه السلام، همه این خیرهایی که عرض کردم و ده‌ها خیر دیگر (که الان فرصت نیست در مورد آن‌ها صحبت کنیم) را شامل می‌شود.

پس این هم یک سرفصل است؛ سرفصل کارکردهای زیارت اربعین برای زندگی ما در حوزه‌های مختلف. مانند: حوزه سیاست، تربیت، امنیت و تغذیه. این‌ها همه به عیان قابل مشاهده است و می‌شود ساعت‌ها راجع به آن بحث کرد.

۱۸. **ارجاع پژوهشی:** رسول الله صلی الله علیه و آله: **مَنْ قَلَّ طَعْمُهُ، صَحَّ بَدَنُهُ وَ صَفَا قَلْبُهُ، وَ مَنْ كَثُرَ طَعْمُهُ، سَقِمَ بَدَنُهُ وَ قَسَا قَلْبُهُ.**

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: هر کس خوراکش اندک باشد، تنش سلامت و دلش صفا می‌یابد؛ و هر کس خوراکش فراوان باشد، تنش بیمار و دلش سخت می‌گردد.

تنبيه الخواطر، ج ۲، ص ۲۲۹ / الدعوات، ص ۷۷، ج ۱۸۷ / بحار الأنوار، ج ۶۶، ص ۳۳۸، ح ۳۵

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: **قَلَّةُ الْأَكْلِ مَحْمُودَةٌ فِي كُلِّ قَوْمٍ؛ لِأَنَّ فِيهِ مَصْلَحَةَ الْبَاطِنِ وَالظَّاهِرِ.**

امام صادق علیه السلام: کم‌خوری، در میان هر طایفه‌ای، ستوده است؛ زیرا منفعت باطن و ظاهر، در آن است.

مصباح الشریعة، ص ۲۳۷ / بحار الأنوار، ج ۶۶، ص ۳۳۷، ح ۳۳

جهت مطالعه روایات بیشتر در مورد "تاکید فراوان به کم‌خوری در روایات": به پیوست ۷ مراجعه فرمایید.

۳- بازخوانی عمیق کارکردهای تمدنی اربعین و گسترش تضارب و گفتگو در مورد آن در طول سال؛ راهکار تعمیم "زندگی در اربعین" به "زندگی روزمره پس از اربعین"

و اما آخرین سرفصلی که در مورد "زیارت اربعین" می‌خواهم در این جلسه عرض کنم و بر آن تأکید کنم این است که همه این کارکردها (که بخشی از آن را عرض کردم) را می‌شود در "زندگی پس از زیارت اربعین"، بازسازی و باز تولید کرد؛ این نکته را نباید فراموش کنیم؛ یعنی: می‌شود الگوی طیبات اینجا را به زندگی پس از اربعین تعمیم داد. می‌شود فضای تزکیه‌ای حاکم بر اینجا و فضای خودکنترلی را تعمیم داد. امنیت مبتنی بر اصل خودکنترلی و تقوا را می‌شود تعمیم داد. مشروط به اینکه بعد از زیارت اربعین، گفتگوها ادامه پیدا کند. من اینجا می‌خواهم از یک "سنت حسنه" مردم عراق به مناسبت این محور سوم استفاده کنم. ما مکرراً در طول مسیر شنیدیم، قبلاً هم من شنیده بودم که بعضی از مردم عراق یکسال فعالیت تجاری حلال، کشاورزی، دامداری و باغداری می‌کنند و بخش قابل توجهی از درآمد خودشان را برای احیای زیارت اربعین ذخیره می‌کنند. مردم با کرامت و نمونه عراق این کار را می‌کنند.

حالا من عرضم این است که ما باید یک سال راجع به "زیارت اربعین" گفتگوی معنایی داشته باشیم؛ یعنی به این اخلاق حسنه مردم عراق اقتدا کنیم و در طول سال، ابعاد مختلف این پدیده را برای مردم بازخوانی کنیم. واقعیت این است که مفاهیم تمدنی و نو با سرعت تعمیم پیدا نمی‌کنند؛ [بلکه] نیاز به آموزش‌های مکرر و بازخوانی‌های عمیق دارد. بنابراین ما باید بتوانیم در طول سال راجع به "زیارت اربعین" صحبت کنیم؛ که طبق روایت امام حسن عسکری علیه السلام (که صدور این روایت کاملاً قابل دفاع است): «زیارت اربعین از علائم مؤمن شمرده شده است»؛^{۱۹} بنابراین به نظر من [زیارت اربعین] یک پدیده دائمی است. [مثلاً] ما در طول سال

۱۹. ارجاع پژوهشی: زوی عن أبي محمد الحسن بن علي العسكري ع: أنه قال: علامات المؤمن خمس: صلاة الإحدى والخمسين و زيارة الأربعين و التختم في اليمين و تعفير الجبين و الجهر بيسم الله الرحمن الرحيم.

مصادر اصلی: کتاب المزار للمفید، ۴۱۳ ق)، ص ۵۳

تهذیب الأحکام (شیخ طوسی، ۴۶۰ ق)، ج ۶، ص ۵۲ (فیه: «صلاة الخمسين بدل «صلاة الإحدى والخمسين» / مصباح المتعجد (شیخ طوسی)، ج ۲، ص ۷۸۸

روضة الواعظین (فتال نیشابوری، ۵۰۸ ق)، ج ۱، ص ۱۹۵

المزار الكبير (ابن المشهدی، ۶۱۰ ق)، ص ۳۵۲ (بالإستاد عن أبي هاشم الجعفری، عن أبي محمد الحسن بن علي العسكري عليهما السلام) إقبال الأعمال (سید ابن طاووس، ۶۶۴ ق)، ج ۲، ص ۵۸۹ (زوّینا بإستادنا إلى جدی أبي جعفر الطوسی فیما رواه بإستادنا إلى مولانا الحسن بن علي العسكري)

مثیر الأخران (ابن نما حلی، ۸۴۱ ق)، ص ۵ / عوالي اللئالی (ابن ابی جمهور، ۹۰۱ ق)، ج ۴، ص ۳۷ (فیه: زوی عن الصادق ع)

منابع دیگر: زاد المعاد (محمدباقر مجلسی، ۱۱۱۰ ق)، ص ۲۴۷ و ۵۲۹ (فیه: ورد في الكتب المعتبرة عن الإمام الحسن العسكري)

الوافی، ج ۴، ص ۱۷۷ و ج ۱۴، ص ۱۴۷۹ / وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۷۸ / بحار الأنوار، ج ۹۵، ص ۳۴۸ و ج ۹۸، ص ۱۰۶ و ص ۳۲۹

[باید] به اندازه بضاعت خودمان برای نمازگزاران مساجد، نخبگان فکری جامعه، برای مسئولین خودمان [مفاهیم تمدنی موجود در پیاده روی اربعین را تبیین کنیم]. ظاهراً بعضی از مسئولین ما در فهم این پدیده عظیم الشان مثل بسیاری از حوزه‌ها عقب افتاده‌اند! لذا لازم است ابعاد حکومتی و کارکردهای اجتماعی "زیارت اربعین" برای مسئولین ما بازخوانی شود.

من می‌خواهم این پیشنهاد را مطرح کنم که چه اشکالی دارد که ما در آموزش و پرورش خودمان مثل اینکه کتاب ریاضی (۱)، ریاضی (۲) و ریاضی (۳) داریم؛ از این به بعد کتاب اربعین (۱)، اربعین (۲) و اربعین (۳) هم داشته باشیم؟ یعنی: نظام معانی متراکم موجود در این زیارت را در سیستم آموزشی ببریم و در مورد آن صحبت کنیم. ولی من با تجربه‌ای که از اخلاق مؤمنین دارم، فکر می‌کنم این کار مهم [یعنی گفتگوی دائمی با هدف تعمیم کارکردهای اربعین به تمام سال و زندگی روزمره مردم] به فراموشی سپرده می‌شود.

من عرضم این است که اگر می‌خواهیم زندگی در اربعین به زندگی پس از اربعین، انتقال پیدا کند، نقطه شروع کار، تضارب^{۲۰} و گفتگوی علمی گسترده حول این پدیده است. نباید "انکسار قلبی" و "عاطفه" شدیدی که در زیارت اربعین وجود دارد، مانع این شود که ما "ابعاد فکری و عقلانی" این زیارت را برای مردم بازخوانی کنیم. به نظر من همان قدر که عواطف در این زیارت کارکرد دارد، لایه‌های عقلانی این زیارت هم، کارکرد دارد و می‌شود از آن برای زندگی استفاده کرد. به معنای واقعی کلمه [این زیارت اربعین] یک "اکسیر حیات بخش" است؛ اگر ما در آن درایه و دقت کنیم.

جمع بندی

عرائض این جلسه در مجموع سه محور راجع به "زیارت اربعین" بود که من پیشنهاد می‌کنم در مورد آنها صحبت شود. یک محور شرح نرم‌افزار حاکم بر اربعین بود؛ که عرض کردم "نصرت امام عليه السلام" مفهوم و نرم افزار اصلی شکل‌گیری این پدیده عظیم الشان است. [محور دوم عبارت بود از] کارکردهای اربعین در نظم اجتماعی یا به اصطلاح، کارکردهای تمدنی این پیاده روی و زیارت. [و در نهایت محور سوم] اینکه چگونه این

۲۰. **ارجاع پژوهشی:** برگرفته از کلام مولا امیرالمومنین (علیه السلام): *اَضْرَبُوا بَعْضَ الرَّأْيِ يَبْغُضُ يَتَوَلَّدُ مِنْهُ الصَّوَابُ*.

نظرات مختلف را بر هم بزنید تا راه درست از آنها متولد شود.

عیون الحکم و المواعظ (للیثی)، ص ۹۱ / غرر الحکم و درر الکلم، ص ۱۵۸ / تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص ۴۴۲

قال امیرالمومنین (ع): *إِمْخَضُوا الرَّأْيَ مَخَضَ السَّقَاءِ يَنْتَجِ سَدِيدَ الْأَرَاءِ*.

امیرالمومنین (علیه السلام): اندیشه را چون مشک برهم زنید، تا نظر محکم و درست به دست آید.

غرر الحکم و درر الکلم، ص ۱۵۸

نرم افزار و کارکردهای آن را به زندگی پس از زیارت اربعین تعمیم دهیم. خود این سر فصل سوم، سرفصل عظیم الشانی است که امیدوارم در طول سال‌ها و ماه‌های آینده به آن پردازیم.

من همین‌جا عرض کنم ان شاء الله به فضل خداوند تبارک و تعالی، ما در مدرسه هدایت و شورای الگوی پیشرفت اسلامی سعی می‌کنیم خودمان پیش قدم شویم و لا اقل چند بار در طول سال چند جلسه برای بررسی مفاهیم حاکم بر این زیارت برگزار کنیم. بفضله تبارک و تعالی.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بَوْلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنْ زُؤَارِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بَوْلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

پیوست‌ها:

پیوست شماره ۱: فضیلت بسیار فراوان اطعام مومنین (یکی از سنت‌های

حسنة در پیاده‌روی اربعین) در روایات

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ع أَنَّهُ قَالَ: مَنْ أَطْعَمَ أَخَاهُ فِي اللَّهِ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ مَنْ أَطْعَمَ فِتَامًا مِنَ النَّاسِ وَالرَّزْقُ أَسْرَعُ إِلَيَّ مَنْ يُطْعِمُ الطَّعَامَ مِنَ السَّكِينِ فِي السَّنَامِ وَاضْطَفَ لِطْعَامِكَ وَمَالِكَ مَنْ تُحِبُّ فِي اللَّهِ.

امام صادق (علیه السلام): هر کس برادر و دوست - که بخاطر خدا با او دوستی میکند - را اطعام و غذا دهد، اجر او مثل اجر کسی است که گروه فراوانی از مزدم را طعام داده باشد. و رزق و روزی کسی که اطعام می‌کند، سریعتر از سرعت فرورفتن چاقو در کوهان شتر، می‌رسد! پس طعام و مال خود را برای کسانی که بخاطر خدا آنها را دوست داری کنار بگذار و برگزین.

دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۱۰۶

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ع أَنَّهُ قَالَ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُطْعِمُ مُؤْمِنًا شُبْعَةً مِنْ طَعَامٍ إِلَّا أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَارِ الْجَنَّةِ وَلَا سَقَاءَ رِيَّةٍ إِلَّا سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحِيقِ الْمَخْتُومِ.

امام صادق (علیه السلام): هیچ مومنی نیست که به مومنی طعام دهد، مگر اینکه خداوند از میوه های بهشتی او را اطعام می‌کند و به کسی - بخاطر خدا - آب نمی‌نوشاند مگر آنکه خداوند او را از رحیق مختوم سیراب کند.

دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۱۰۵

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: مَا مِنْ ضَيْفٍ يَحُلُّ بِقَوْمٍ إِلَّا وَرَزُقُهُ فِي حَجْرِهِ فَإِذَا نَزَلَ نَزَلَ بِرِزْقِهِ فَإِذَا اذْتَحَلَ اذْتَحَلَ بِذُنُوبِهِمْ يَعْنِي ص تَكْفِيرَهَا عَنْهُمْ لَا أَنَّ الضَّيْفَ يَحْمِلُ شَيْئًا مِنْ أَوْزَارِهِمْ.

رسول خدا (صلی الله علیه وآله): هیچ مهمانی وارد بر قومی نمی‌شود مگر آنکه رزق و روزی او در خانه آن قوم وجود دارد؛ پس هرگاه بر آن قوم فرود آیند، به همراه رزقشان فرود می‌آیند و هرگاه از آنجا بروند به همراه گناهان آن قوم می‌روند؛ یعنی: گناهانشان از بین می‌رود. نه اینکه مهمان گناهان آنها را بر دوش بکشد.

دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۱۰۶

عن رسول الله صلى الله عليه وآله: لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ، وَزَكَاةُ الدَّارِ بَيْتُ الضِّيَافَةِ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: هر چیزی زکاتی دارد، و زکات خانه، اتاق مهمانی است.

تاریخ دمشق، ج ۴۷، ص ۳۴۴، ح ۱۰۲۴۷

کنز العمال، ج ۱۵، ص ۳۹۰، ح ۴۱۵۰۴

الْقُطْبُ الرَّاَوْنَدِيُّ فِي لُبِّ اللَّبَابِ: عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: حُبَّبَ إِلَيَّ الصَّوْمُ بِالصَّيْفِ، وَقِرَى الصَّيْفِ، وَالضَّرْبُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِالسَّيْفِ.

امام علی علیه السلام: روزه گرفتن در تابستان، پذیرایی از مهمان، و شمشیر زدن در راه خداوند، مورد علاقه من اند.

مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۵۰۶

الشَّيْخُ أَبُو الْفَتْوحِ فِي تَفْسِيرِهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع أَنَّهُ قَالَ: حُبَّبَ إِلَيَّ مِنْ دُنْيَاكُمْ ثَلَاثٌ إِطْعَامُ الضَّيْفِ وَ الصَّوْمُ بِالصَّيْفِ وَ الضَّرْبُ بِالسَّيْفِ.

امام علی علیه السلام: سه چیز از دنیای شما برای من محبوب و دوست داشتنی است: روزه گرفتن در تابستان، پذیرایی از مهمان، و شمشیر زدن در راه خداوند.

مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۹

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَسْمَعُ بِهِمْسِ الضَّيْفِ وَ فَرِحَ بِذَلِكَ إِلَّا غُفِرَتْ لَهُ خَطَايَاهُ وَ إِنْ كَانَتْ مُطَبَّقَةً مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ.

امام علی علیه السلام: هیچ مؤمنی نیست که پچ‌پچ مهمان را بشنود و از آن شاد گردد، مگر این که گناهانش آمرزیده شود، اگرچه [آن گناهان،] فضای میان آسمان و زمین را پر کرده باشند.

جامع الأخبار (للشعيري)، ص ۱۳۶

بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۴۶۰ / مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۷

قَالَ النَّبِيُّ ص إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ خَيْرًا أَهْدَى إِلَيْهِمْ هَدِيَّةً قَالُوا وَ مَا تِلْكَ الْهَدِيَّةُ قَالَ الضَّيْفُ يَنْزِلُ بِرِزْقِهِ وَ يَرْتَحِلُ بِدُنُوبِ أَهْلِ الْبَيْتِ.

جامع الأخبار (للشعيري)، ص ۱۳۶

مجموعه ورام، ج ۱، ص ۶ / بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۴۶۱

وَ بِهِذَا الْإِسْنَادِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: لَا تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا تَحَابُّوا وَ تَهَادَوْا وَ أَدَّوْا الْأَمَانَةَ وَ اجْتَنَبُوا الْحَرَامَ وَ وَقَرُّوا الضَّيْفَ وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ * فَإِذَا لَمْ يَفْعَلُوا ذَلِكَ ابْتُلُوا بِالْقَحْطِ وَ السُّنَيْنِ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: امت من همیشه در خیرند، مادام که به هم دوستی ورزند و رهنمای هم باشند و امانت را ادا کنند و از حرام دوری ورزند و مهمان را گرمی شمرند و نماز را برپا دارند و زکات پردازند؛ و اگر چنین نکنند، به قحطی و خشکسالی مبتلا شوند.

عیون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۲۹ / صحيفة الإمام الرضا عليه السلام، ص ۴۳ / جامع الأخبار (لشعيري)، ص ۱۳۶

بحار الأنوار، ج ۶۶، ص ۳۹۴ / مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۸ / وسائل الشيعة، ج ۱۵، ص ۲۵۴

الْقُطْبُ الرَّاَوْنِدِيُّ فِي لُبِّ اللَّبَابِ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ص قَالَ: مَا مِنْ عَبْدٍ يَأْتِيهِ ضَيْفٌ فَتَنْظَرُ فِي وَجْهِهِ إِلَّا حُرِّمَتْ عَيْنُهُ عَلَى النَّارِ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: هیچ بنده‌ای نیست که مهمانی برایش بیاید و به صورت او [مهربانانه] بنگرد، مگر آن که چشم او بر آتش حرام گردد.

مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۸

الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَّاءِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ ع يَقُولُ: السَّخِيهُ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ. وَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: السَّخَاءُ شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ مَنْ تَعَلَّقَ بِغُصْنٍ مِنْهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ.

امام رضا علیه السلام: شخص با سخاوت به خدا نزدیک است، به بهشت نزدیک است، به مردم نزدیک است، و همچنین از آن حضرت شنیدم که میفرمود: صفت سخا و بخشندگی درختی است در بهشت که شاخه‌های آن در دنیا است، هر کس به شاخه‌ای از آن چنگ زند به بهشت خواهد رفت.

الکافی، ج ۴، ص ۴۱

الوافی، ج ۱۰، ص ۴۸۳ / وسائل الشيعة، ج ۲۱، ص ۵۴۵

قِيلَ: إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَكَى يَوْمًا، فَسَأَلُوهُ عَنْ سَبَبِ بُكَائِهِ، فَقَالَ: مَضَتْ لَنَا سَبْعَةُ أَيَّامٍ لَمْ يَأْتِنَا ضَيْفٌ. مِى گويند: روزی امیر مؤمنان علیه السلام گریه کرد. سبب گریه‌اش را از او پرسیدند. فرمود: «هفت روز است که مهمانی بر ما وارد نشده است».

إرشاد القلوب (للدیلمی)، ج ۱، ص ۱۳۶

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ص قَالَ: مَنْ لَمْ يُكْرِمِ ضَيْفَهُ فَلَيْسَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَلَا مِنْ إِبْرَاهِيمَ. رسول خدا (صلی الله علیه و آله): هر کس به مهمانش اکران نکند، نه از محمد (صلی الله علیه و آله) است و نه از ابراهیم.

مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۹

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع أَنَّهُ قَالَ: أَكْرَمُ ضَيْفِكَ وَإِنْ كَانَ حَقِيرًا.

امیرالمؤمنین (علیه السلام): مهمانت را اکران کن؛ اگرچه (از لحاظ جایگاه اجتماعی) حقیر و پست باشد.

غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۱۳۶

مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۶، ص: ۲۶۰

و قَالَ ع: ثَلَاثٌ لَا يُسْتَحْيَا مِنْهُنَّ: خِدْمَةُ الرَّجُلِ ضَيْفَهُ وَ قِيَامُهُ عَنِ مَجْلِسِهِ لِأَبِيهِ وَ مُعَلِّمِهِ وَ طَلَبُ الْحَقِّ وَ إِنْ قَلَّ.
امام علی علیه السلام: از سه کار نباید شرم کرد: خدمت کردن مرد به مهمانش؛ از جا بلند شدن برای پدرش و معلمش؛ و مطالبه حق، اگرچه اندک باشد.

غرر الحکم و درر الکلم، ص ۳۳۱

مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۶۰

الشَّيْخُ شَاذَانَ بْنَ جَبْرِئِيلَ فِي كِتَابِ الْفَضَائِلِ، بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ ص: أَنَّهُ رَأَى عَلِيَّ
الْبَابِ الرَّابِعِ مِنَ الْجَنَّةِ مَكْتُوبًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلِيٌّ وَلِيُّ اللَّهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ
فَأُيُكْرَمُ ضَيْفَهُ.

ابن مسعود: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) [در معراج] بر درب چهارم بهشت دیده بوند که نوشته شده: لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلِيٌّ وَلِيُّ اللَّهِ هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد پس باید مهمانش را اکرام
کند.

الفضائل (لابن شاذان القمي)، ص: ۱۶۱

مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۶، ص: ۲۶۰

دَعَائِمُ الْإِسْلَامِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ع: أَنَّهُمَا ذَكَرَا وَصِيَّةَ عَلِيٍّ ع عِنْدَ وَفَاتِهِ وَ فِيهَا: وَ اللَّهُ اللَّهُ
فِي الضَّيْفِ لَا يَنْصَرِفَنَّ إِلَّا شَاكِرًا لَكُمْ.

امام سجاد و امام باقر (علیهما السلام) وصیت امیرالمومنین (علیه السلام) در هنگام وفاتش را نقل کرده اند که
در آن آمده است: خدا را! خدا را! در مورد مهمان [در نظر بگیرید] از پیش شما بازنگردد مگر اینکه از شما
سپاسگزار و خشنود باشد.

دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۳۴۸

مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۶۰

عَنْ عَاصِمِ بْنِ ضَمِيرَةَ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُحِبُّ الضَّيْفَ إِلَّا وَ يُقَوْمُ مِنْ قَبْرِهِ وَ وَجْهُهُ كَالْقَمَرِ
لَيْلَةَ الْبَدْرِ فَيَنْظُرُ أَهْلَ الْجَمْعِ فَيَقُولُونَ: مَا هَذَا إِلَّا نَبِيُّ مُرْسَلٌ فَيَقُولُ مَلَكٌ: هَذَا مُؤْمِنٌ يُحِبُّ الضَّيْفَ وَ يُكْرَمُ الضَّيْفَ
وَ لَا سَبِيلَ لَهُ إِلَى أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ.

امیرالمومنین (علیه السلام): هیچ مومنی نیست که مهمان را دوست داشته باشد مگر اینکه هرگاه از قبر خود
برمی خیزد در حالی است که صورتش مثل ماه شب چهارده می درخشد. پس اهل محشر به او نظر می کنند و

می‌گویند: این غیر از نبی مُرسل نیست! فرشته ای می‌گوید: این مومنی است که مهمان را دوست داشت و به او اکرام می‌کرد و هیچ راهی ندارد مگر اینکه وارد بهشت شود.

جامع الأخبار (لشعیری)، ص ۱۳۶

بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۴۶۱ / مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۷

روزی مهمان، همراه اوست:

كِتَابُ الْإِمَامَةِ وَ التَّبَصُّرَةِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عُبَيْدِ الْكِنْدِيِّ عَنِ التَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: الضَّيْفُ يَأْتِي الْقَوْمَ بِرِزْقِهِ فَإِذَا ارْتَحَلَ ارْتَحَلَ بِجَمِيعِ ذُنُوبِهِمْ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: مهمان، با روزی‌اش بر قوم وارد می‌شود، و چون برود، با همه گناهان آنها می‌رود.

بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۴۶۱

أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدٌ حَدَّثَنِي مُوسَى قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: الضَّيْفُ عَلَى بَابِ الْقَوْمِ بِرِزْقِهِ فَإِذَا ارْتَحَلَ ارْتَحَلَ بِجَمِيعِ ذُنُوبِهِمْ.

الجعفریات (الأشعثیات)، ص ۱۵۴

مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۷

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ التَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: مَا مِنْ ضَيْفٍ حَلَّ بِقَوْمٍ إِلَّا وَرِزْقُهُ فِي حَجْرِهِ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: هیچ مهمانی بر قومی وارد نمی‌شود، مگر آن که روزی‌اش در دامن او باشد.

الکافی، ج ۶، ص ۲۸۴ / الجعفریات (الأشعثیات)، ص ۱۵۳

الوافی، ج ۲۰، ص ۵۳۹ / وسائل الشیعة، ج ۲۴، ص ۳۱۷ / مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۵۶

پیوست شماره ۲: پاداش انفاق مال در راه امام علیه السلام و زیارت امام

حسین علیه السلام

* پاداش انفاق مال در راه امام علیه السلام :

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ يُونُسَ عَنْ بَعْضِ رِجَالِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: دِرْهَمٌ يُوصَلُ بِهِ الْإِمَامَ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ دِرْهَمٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنْ وُجُوهِ الْبِرِّ .

امام صادق (علیه السلام): یک درهم که در راه صله امام صرف شود با ارزش تر است از دو میلیون درهم که به مصرف کارهای خیر دیگر برسد.

الکافی، ج ۱، ص ۵۳۸

الوافی، ج ۱۰، ص ۳۶۱

قَالَ الصَّادِقُ ع: دِرْهَمٌ يُوصَلُ بِهِ الْإِمَامَ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ دِرْهَمٍ يُنْفَقُ فِي غَيْرِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ .
امام صادق (علیه السلام): یک درهم که در راه صله امام صرف شود با ارزش تر است از یک میلیون درهم که در غیر آن در راه خدا انفاق شود.

من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۷۳

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مِيَّاحٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: يَا مِيَّاحُ! دِرْهَمٌ يُوصَلُ بِهِ الْإِمَامَ أَعْظَمُ وَزْنًا مِنْ أُحْدٍ .

میاح گوید: روزی امام صادق (علیه السلام) به من فرمود: ای میاح! یک درهم که در راه صله امام خرج شود، [از جهت ارزش] از وزن کوه اُحد با عظمت تر است.

الکافی، ج ۱، ص ۵۳۸

الوافی، ج ۱۰، ص ۳۶۱

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ أَبِي الْمُعْزَاءِ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ» قَالَ: نَزَلَتْ فِي صَلَاةِ الْإِمَامِ .

اسحاق بن عمار گوید: از امام کاظم (علیه السلام) در مورد قول خداوند عزوجل: « کیست که به خدا وامی نیکو دهد تا خدا آن را برای او دو چندان کند و او را پاداشی نیکو و با ارزش باشد؟» [سوره مبارکه حدید، آیه ۱۱] حضرت فرمود: این آیه در مورد صله امام نازل شده است.

الکافی، ج ۱، ص ۵۳۷ / تفسیر القمی، ج ۲، ص ۳۵۱

سند تفسیر قمی: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ أَبِي الْمُعْزَى عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ ع ثَوَابِ الْأَعْمَالِ وَعِقَابِ الْأَعْمَالِ، ص ۹۹ (با اندکی تفاوت)

سند اول ثواب الاعمال: أَبِي رَه قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ عَنْ عَمْرَانَ بْنِ مُوسَى عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرِ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَثْمَانَ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ: قُلْتُ لِلصَّادِقِ ع

سند دوم ثواب الاعمال: أَبِي رَه قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْفَضْلِ عَنْ أَبِيطَالِبِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الصَّلْتِ عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

تأويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة (استرآبادی، ۹۴۰ ق)، ص ۶۳۴ / تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۱۳۱
بحار الأنوار، ج ۹۳، ص ۲۱۵ و ج ۱۰۰، ص ۱۳۸ / الوافی، ج ۱۰، ص ۳۶۲

مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الصَّلْتِ عَنْ يُونُسَ وَ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ الْمُهْتَدِيِّ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْمَاضِي ع فِي قَوْلِهِ تَعَالَى «مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَ لَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ» قَالَ: صَلَّةُ الْإِمَامِ فِي دَوْلَةِ الْفَسَقَةِ.

شخصی از امام کاظم (علیه السلام) در مورد قول خداوند عزوجل: «کیست که به خدا وامی نیکو دهد تا خدا آن را برای او دوچندان کند و او را پاداشی نیکو و بارزش باشد؟» حضرت فرمود: این آیه در مورد صله امام در دوران دولت فاسقان نازل شده است.

الکافی، ج ۸، ص ۳۰۲ / من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۷۲ (مُرسلاً)
بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۲۷۸ / الوافی، ج ۱۰، ص ۳۶۲

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْوَشَاءِ عَنْ عِيسَى بْنِ سُلَيْمَانَ النَّحَّاسِ عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ عَنِ الْخَبْرِيِّ وَ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ قَالَا سَمِعْنَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ: مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ إِخْرَاجِ الدَّرَاهِمِ إِلَى الْإِمَامِ وَ إِنَّ اللَّهَ لَيَجْعَلُ لَهُ الدَّرَاهِمَ فِي الْجَنَّةِ مِثْلَ جَبَلِ أُحُدٍ. ثُمَّ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ فِي كِتَابِهِ «مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً» قَالَ: هُوَ وَ اللَّهُ فِي صَلَّةِ الْإِمَامِ خَاصَّةً.

امام صادق (علیه السلام): هیچ چیزی نزد خداوند، محبوبتر از خرج کردن درهمها در راه امام نیست. خداوند، يك درهم [داده شده به] او را، در بهشت، مانند کوه احد می گرداند. سپس فرمود: «خدای متعال در کتاب خود می فرماید: «کیست که به خدا وامی نیکو دهد تا خدا آن را برای او چندین و چند برابر سازد؟». به خدا سوگند! این، همان صله دادن به امام است.

الکافی، ج ۱، ص ۵۳۷

تأويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة، ص ۶۳۳ / الوافی، ج ۱۰، ص ۳۶۱ / بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۲۷۹

تفسیر القمی: «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ» أَي: لَنْ تَنَالُوا التَّوَابَ حَتَّى تَرُدُّوا عَلَيَّ آلِ مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ مِنْ الْأَنْفَالِ وَ الْخُمْسِ وَ الْفَيْءِ.

در مورد کلام خدا که فرمود: «هرگز به [حقیقت] نیکی [به طور کامل] نمی‌رسید تا از آنچه دوست دارید انفاق کنید» [سوره مبارکه آل عمران، آیه ۹۲] یعنی: هرگز به پاداش و ثواب نخواهید رسید؛ مگر اینکه حق آل محمد (صلوات الله علیهم) را به آنان برگردانید؛ مثل: انفال و خمس و فیء.

تفسیر القمی، ج ۱، ص ۱۰۷

بحار الأنوار، ج ۲۴، ص ۲۷۸

الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَامِرٍ بِإِسْنَادِهِ رَفَعَهُ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع مَنْ زَعَمَ أَنَّ الْإِمَامَ يَحْتَاجُ إِلَيَّ مَا فِي أَيْدِي النَّاسِ فَهُوَ كَافِرٌ إِنَّمَا النَّاسُ يَحْتَاجُونَ أَنْ يَقْبَلَ مِنْهُمْ الْإِمَامُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا».

امام صادق (علیه السلام): هر کس گمان کند که امام به آنچه در دست مردم است احتیاج دارد، کافر است! بلکه این مردم هستند که احتیاج دارند به اینکه امام [صدقاتشان را] از آنها بپذیرد؛ [چرا که] خداوند عز و جل می‌فرماید: «[ای رسول ما!] از اموال مردم صدقه‌ای دریافت کن تا [با این دریافت و قبول صدقه از آنها به وسیله تو] آنها را پاک و تزکیه کنی.»

الکافی، ج ۱، ص ۵۳۷

الوافی، ج ۱۰، ص ۲۷۹

* پاداش انفاق مال در راه زیارت امام حسین (علیه السلام):

وَ بِإِسْنَادِهِ (حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَادِ الْبَصْرِيِّ) عَنِ الْأَصَمِّ قَالَ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ قَالَ: أَنَاهُ رَجُلٌ فَقَالَ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ هَلْ يُرَازُ وَالِدُكَ قَالَ فَقَالَ نَعَمْ وَيُصَلِّي عِنْدَهُ وَقَالَ يُصَلِّي حَلْفَهُ وَلَا يُتَقَدَّمُ عَلَيْهِ قَالَ فَمَا لِمَنْ أَنَاهُ قَالَ الْجَنَّةُ إِنْ كَانَ يَأْتُمُّ بِهِ قَالَ فَمَا لِمَنْ تَرَكَهُ رَغْبَةً عَنْهُ قَالَ الْحَسْرَةُ يَوْمَ الْحَسْرَةِ قَالَ فَمَا لِمَنْ أَقَامَ عِنْدَهُ قَالَ كُلُّ يَوْمٍ بِأَلْفِ شَهْرٍ قَالَ فَمَا لِلْمُنْفِقِ فِي خُرُوجِهِ إِلَيْهِ وَ الْمُنْفِقِ عِنْدَهُ قَالَ دِرْهَمٌ بِأَلْفِ دِرْهَمٍ... قَالَ: قُلْتُ: فَمَا لِمَنْ يَجْهَرُ إِلَيْهِ وَ لَمْ يَخْرُجْ لَعَلَّهُ تُصِيبُهُ [لِقَلَّةِ نَصِيْبِهِ]؟ قَالَ: يُعْطِيهِ اللَّهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَنْفَقَهُ - مِثْلَ أَحَدٍ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَ يُخْلِيفُ عَلَيْهِ أَضْعَافَ مَا أَنْفَقَهُ وَ يُصْرَفُ عَنْهُ مِنَ الْبَلَاءِ مِمَّا قَدْ نَزَلَ لِيُصِيبَهُ وَ يُدْفَعُ عَنْهُ وَ يُحْفَظُ فِي مَالِهِ...

هشام بن سالم از حضرت ابی عبد الله علیه السلام در حدیثی طولانی نقل کرده که شخصی نزد امام صادق علیه السلام مشرف شد و به آن جناب عرض کرد: ای پسر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: آیا پدر شما (امام حسین علیه السلام) را می‌توان زیارت کرد؟ حضرت فرمودند: بلی؛ علاوه بر زیارت نماز هم نزد قبر می‌توان خواند منتهی نماز را باید پشت قبر بجا آورد نه مقدم و جلو آن. آن شخص عرض کرد: کسی که آن حضرت را زیارت کند چه ثواب و اجری دارد؟ حضرت فرمودند: اجر او بهشت است مشروط به اینکه به آن

حضرت اقتداء کرده و از او تبعیت کند. عرض کرد: اگر کسی زیارت آن حضرت را از روی بی‌ رغبتی و بی‌ میلی ترک کند چه خواهد دید؟ حضرت فرمودند: روز حسرت (روز قیامت) حسرت خواهد خورد. عرض کرد: کسی نزد قبر آن جناب اقامت کند اجر و ثوابش چیست؟ حضرت فرمودند: هر يك روز آن معادل يك ماه می‌ باشد. عرض کرد: کسی که برای رفتن و زیارت نمودن آن حضرت متحمل هزینه و خرج شده و نیز نزد قبر مطهر پول خرج کند چه اجری دارد؟

حضرت فرمودند: در مقابل هر يك دره‌ می که خرج کرده هزار درهم دریافت خواهد نمود....

آن شخص می‌ گوید: عرض کردم: اجر کسی که دیگری را مجهز کرده و به زیارت قبر آن حضرت بفرستد ولی خودش بواسطه عارضه و علتی که پیش آمده به زیارت نرود چیست؟ حضرت فرمودند: به هر يك دره‌ می که خرج کرده و انفاق نموده همانند کوه اُحد حسنات حقتعالی برای او منظور می‌ فرماید و باقی می‌ گذارد و بر او چند برابر آنچه متحمل شده و بلا و گرفتاری‌ هائی که بطور قطع نازل شده تا به وی اصابت کرده را از او دفع می‌ نماید و مال و دارائی او را حفظ و نگهداری می‌ کند....

کامل‌ الزیارات، ص ۱۲۳ و ۱۲۸

مستدرک‌ الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۷۹ / بحار‌ الأنوار، ج ۹۸، ص ۷۸

مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَبَشِيٍّ بْنِ قُونِيٍّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ السُّلَمِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ! مَا تَقُولُ فِيمَنْ تَرَكَ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ؟ قَالَ: «إِنَّهُ قَدْ عَقَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ عَقَّنَا وَ اسْتَخَفَّ بِأَمْرِ هُوَ لَهُ. وَ مَنْ زَارَهُ كَانَ اللَّهُ لَهُ مِنْ وَرَاءِ حَوَائِجِهِ وَ كُفْيَ مَا أَهَمَّهُ مِنْ أَمْرِ دُنْيَا، وَ إِنَّهُ يَجْلِبُ الرِّزْقَ عَلَى الْعَبْدِ، وَ يُخْلِفُ عَلَيْهِ مَا يُنْفِقُ، وَ يُغْفِرُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً، وَ يَرْجِعُ إِلَى أَهْلِهِ وَ مَا عَلَيْهِ وَزُرٌّ وَ لَا حَظِيئَةً إِلَّا وَ قَدْ مُحِيَّتْ مِنْ صَحِيفَتِهِ، فَإِنْ هَلَكَ فِي سَفَرَتِهِ نَزَلَتْ الْمَلَائِكَةُ فَعَسَلَتْهُ وَ فُتِحَ لَهُ بَابٌ إِلَى الْجَنَّةِ يَدْخُلُ عَلَيْهِ رُوحُهَا حَتَّى يُنَشَرَ، وَ إِنْ سَلِمَ فَتُحَّ لُهُ الْبَابُ الَّذِي يَنْزِلُ مِنْهُ رِزْقُهُ، وَ يُجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أُنْفَقَهُ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ وَ ذُخِرَ ذَلِكَ لَهُ، فَإِذَا حُشِرَ قَبِيلٌ لَهُ: لَكَ بِكُلِّ دِرْهَمٍ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ إِنْ أَلَّاهُ نَظَرَ لَكَ فَذَخَرَهَا لَكَ عِنْدَهُ.

محمد بن عبد الله بن جعفر حمیری، از پدرش، از علی بن محمد بن سالم، از محمد بن خالد، از عبد الله بن حماد البصری، از عبد الله بن عبد الرحمن الاصح، از حسین، از حلبی، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام در ضمن حدیث طویلی نقل کرده، وی گفت: محضر مبارک امام علیه السلام عرضه داشتیم: فدایت شوم چه می‌ فرمائید در باره کسی که با داشتن قدرت زیارت آن حضرت را ترک می‌ کند؟ حضرت می‌ فرمایند: می‌ گویم: این شخص عاق رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و عاق ما اهل بیت می‌ باشد و امری که به نفع او است را سبک شمرده است. و کسی که آن حضرت را زیارت کند: خداوند متعال حوائجش را برآورده نماید و آنچه از دنیا مقصود او است را کفایت فرماید. و نیز زیارت آن حضرت موجب جلب رزق برای زائر می‌ باشد. و آنچه در

این راه انفاق کرده بر او جبران و جایگزین خواهد شد و همچنین زیارت آن حضرت موجب می‌شود: گناهان پنجاه ساله او آمرزیده شده و وی به اهلش بازگردد در حالی که بر عهده‌اش نه وزر و وبالی بوده و نه لغزشی و آنچه از گناه در صحیفه اعمالش ثبت شده جملگی محو و پاک می‌گردد. اگر زائر در سفر زیارت فوت شود فرشتگان نازل گشته و او را غسل می‌دهند و نیز درب‌هایی از بهشت به روی او گشوده می‌شود و نسیم خوش آن در قبر بر او وزیده و در قبر پراکنده و منتشر می‌گردد. و اگر وی در سفر زیارت سالم و از گزند مرگ در امان ماند دربی به روی او گشوده می‌شود که رزق و روزی وی از آن نازل می‌گردد و در مقابل هر درهمی که انفاق کرده ده هزار درهم [پاداش] قرار داده می‌شود و آن را برای وی ذخیره کرده و هنگامی که محشور شد و از قبر بیرون آمد به او گفته می‌شود: در مقابل هر درهمی که در سفر زیارتت خرج کردی ده هزار درهم مال تو است و خداوند به تو نظر نموده و آنها را نزد خودش برای او ذخیره کرد.

تهذیب الاحکام ج ۶ ص ۴۵ / کامل الزیارات ج ۱ ص ۱۲۷

وسائل الشیعه ج ۱۴ ص ۱۷۱ / زاد المعاد ج ۱ ص ۵۰۵ / الوافی ج ۱۴ ص ۱۴۶۹ / بحار الانوار ج ۹۸ ص ۲

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادٍ الْبَصْرِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَصَمِّ قَالَ حَدَّثَنَا مُعَاذٌ عَنْ أَبَانَ قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع مَنْ أَتَى قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَقَدْ وَصَلَ رَسُولَ اللَّهِ ص وَ وَصَلْنَا - وَ حُرِّمَتْ غَيْبَتُهُ وَ حُرِّمَ لَحْمُهُ عَلَى النَّارِ وَ أَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَنْفَقَهُ عَشْرَةَ أَلْفِ مَدِينَةٍ لَهُ فِي كِتَابٍ مَحْفُوظٍ وَ كَانَ اللَّهُ لَهُ مِنْ وَرَاءِ حَوَائِجِهِ وَ حَفِظَ فِي كُلِّ مَا خَلَفَ وَ لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ شَيْئاً إِلَّا أَعْطَاهُ وَ أَجَابَهُ فِيهِ إِمَّا أَنْ يُعَجِّلَهُ وَ إِمَّا أَنْ يُؤَخِّرَهُ لَهُ.

وَ حَدَّثَنِي بِذَلِكَ مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ بْنِ سَهَيْلٍ رَحِمَهُ اللَّهُ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَصَمِّ عَنْ مُعَاذٍ عَنْ أَبَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع مِثْلَهُ.

امام صادق (علیه السلام): کسی که به زیارت قبر حضرت اباعبدالله‌الحسین (علیه السلام) رود محققاً به رسول خدا و به ما اهل بیت احسان نموده و غیبتش جایز نبوده و گوشتش بر آتش جهنم حرام است و در مقابل هر یک درهمی که انفاق کرده خداوند متعال انفاق اهالی و سکنه ده هزار شهرهائی که در کتابش مضبوط و معلوم است را به او اعطاء می‌فرماید و بدنبال آن حوائج و نیازمندی‌هایش را روا می‌فرماید و آنچه را که از خود باقی گذارد حقتعالی حافظ آنها است و در خواست و سؤال چیزی از خدا نمی‌کند مگر آنکه باری تعالی اجابتش می‌فرماید اعم از آنکه سریع و بدون مهلت حاجتش را روا کرده یا با تأخیر و مهلت آن را برآورده نماید.

کامل الزیارات، ص ۱۲۷

وسائل الشیعه، ج ۱۶، ص ۴۸۰

وَ بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْأَصَمِّ عَنْ ابْنِ سِنَانٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع: جُعِلْتُ فِدَاكَ! إِنَّ أَبَاكَ كَانَ يَقُولُ: فِي الْحَجِّ يُحَسَّبُ لَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَنْفَقَهُ أَلْفُ دِرْهَمٍ فَمَا لِمَنْ يُنْفِقُ فِي الْمَسِيرِ إِلَى أَبِيكَ الْحُسَيْنِ ع؟ فَقَالَ: يَا ابْنَ سِنَانٍ!

يُحْسَبُ لَهُ بِالذَّهْمِ أَلْفٌ وَ أَلْفٌ حَتَّى عَدَّ عَشْرَةَ وَ يُزْفَعُ لَهُ مِنَ الدَّرَجَاتِ مِثْلُهَا وَ رِضَا اللَّهِ خَيْرٌ لَهُ وَ دُعَاءُ مُحَمَّدٍ
ص وَ دُعَاءُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَيْمَةِ خَيْرٌ لَهُ.

ابن سنان نقل کرده که وی گفت: محضر مبارك حضرت امام صادق (علیه السلام) عرض کردم: فدایت شوم پدر بزرگوارتان راجع به حج می فرمودند: در مقابل هر دره‌می که شخص انفاق می کند هزار درهم منظور می شود. اکنون بفرمائید: چه اجر و ثوابی است برای کسی که در سفر زیارت پدرتان حضرت امام حسین (علیه السلام) انفاق نماید؟ حضرت فرمودند: ای ابن سنان! در مقابل هر دره‌می که شخص انفاق کند هزار و هزار ... و همین طور شمردند تا به ده مرتبه رسید! منظور می گردد و به همین مقدار درجه‌اش را بالا می برند و رضایت و خشنودی حق تعالی از وی و دعاء حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) و امیرالمؤمنین و حضرات ائمه (علیهم السلام) برای او بهتر از آن می باشد.

کامل الزیارات، ص ۱۲۸

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۵۰ / وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۸۲

پیوست شماره ۳: تزکیه نفوس و بخشش گناهان (یکی از آثار و برکات

زیارت امام حسین علیه السلام)

حَدَّثَنِي أَبِي رَحْمَهُ اللَّهُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ الْحَكَمِ النَّخَعِيِّ عَنْ أَبِي حَمَّادِ الْأَعْرَابِيِّ عَنْ سَدِيرِ الصَّيْرَفِيِّ قَالَ: كُنَّا عِنْدَ أَبِي جَعْفَرٍ عَ فذَكَرْتُ قَبْرَ الْحُسَيْنِ ع فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ ع: مَا أَتَاهُ عَبْدٌ فَخَطَا خُطْوَةً إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً وَ حَطَّ عَنْهُ سَيِّئَةٌ.

به نقل از سدید صیرفی: ما نزد امام باقر علیه السلام بودیم. جوانی از قبر حسین علیه السلام یاد کرد. امام باقر علیه السلام به او فرمود: «بنده‌ای نزد امام حسین (علیه السلام) نیامد و گامی بر نداشت، مگر آن که خداوند، برایش حسنه‌ای نوشت و گناهی را از او پاک کرد».

کامل الزیارات، ص ۱۳۴

وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۴۱ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۵

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَمَّادِ الْبَصْرِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْأَصَمِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنِ ع مِنْ شِيعَتِنَا لَمْ يَرْجِعْ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ - وَ يُكْتَبَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ خَطَاهَا وَ كُلِّ يَدٍ رَفَعْتَهَا دَابَّتُهُ أَلْفٌ حَسَنَةً وَ مَحَى عَنْهُ أَلْفٌ سَيِّئَةً - وَ تُرْفَعُ لَهُ أَلْفُ دَرَجَةٍ.

عبد الله بن مسکان، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام، نقل کرد که آن حضرت فرمودند: کسی که از شیعیان ما بوده و حسین علیه السلام را زیارت کند از زیارت برنگشته مگر آنکه تمام گناهانش آمرزیده می‌شود و برای هر قدمی که برمی‌دارد و هر دستی که بالا می‌رود و اسبش را حرکت داده و می‌راند هزار حسنه ثبت شده و هزار گناه محو گشته و هزار درجه مرتبه‌اش بالا می‌رود.

کامل الزیارات، ص ۱۳۴ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۵

حَدَّثَنِي أَبِي وَ جَمَاعَةٌ مَشَايِخِي عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ وَ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ جَمِيعاً عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عُيَيْدِ اللَّهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي عَثْمَانَ عَنْ عَبْدِ الْجَبَّارِ النَّهْأَوْنَدِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ ثَوْبَرِ بْنِ أَبِي فَاخْتَةَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع يَا حُسَيْنُ مَنْ خَرَجَ مِنْ مَنْزِلِهِ يُرِيدُ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ ص إِنْ كَانَ مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةً وَ مَحَى عَنْهُ سَيِّئَةٌ حَتَّى إِذَا صَارَ فِي الْحَائِرِ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُصْلِحِينَ الْمُنتَجِبِينَ [الْمُفْلِحِينَ الْمُنجِحِينَ] حَتَّى إِذَا قَضَى مَنَاسِكَهُ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْفَائِزِينَ حَتَّى

إِذَا أَرَادَ الْإِنْصِرَافَ أَتَاهُ مَلَكٌ فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص يُفْرِّؤُكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ لَكَ: اسْتَأْنِبِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى.

حسین بن ثویر بن ابی فاخته، می گوید: حضرت ابو عبد الله علیه السلام فرمودند: ای حسین! کسی که از منزلش بیرون آید و قصدش زیارت قبر حضرت حسین ابن علی علیهما السلام باشد اگر پیاده رود خداوند مَنان به هر قدمی که برمی دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می فرماید تا زمانی که به حائر برسد و پس از رسیدن به آن مکان شریف حق تبارک و تعالی او را از رستگاران قرار می دهد تا وقتی که مراسم و اعمال زیارت را به پایان برساند که در این هنگام او را از فائزین محسوب می فرماید تا زمانی که اراده مراجعت نماید در این وقت فرشته ای نزد او آمده و می گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سلام رسانده و به تو می فرماید: از ابتداء عمل را شروع کن، تمام گناهان گذشته ات آمرزیده شد.

کامل الزیارات، ص ۱۳۲

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۹۱ (با اندکی تفاوت)

سند ثواب الاعمال: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى بْنِ الْمُتَوَكَّلِ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي عُثْمَانَ عَنْ عَبْدِ الْجَبَّارِ النَّهَوَنْدِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ ثَوِيرِ بْنِ أَبِي فَاخْتَةَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۳۴۰

سند مزار ابن مشهدی: وَ بِالْإِسْنَادِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ وَ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ جَمِيعاً، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي عُثْمَانَ، عَنْ عَبْدِ الْجَبَّارِ النَّهَوَنْدِيِّ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ ثَوِيرِ بْنِ أَبِي فَاخْتَةَ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

کتاب المزار - مناسک المزار (للمفيد)، ص ۳۰

سند مزار شیخ مفید: حَدَّثَنِي أَبُو الْقَاسِمِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ [وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى وَ عَبْدِ اللَّهِ] بْنِ جَعْفَرِ [الْحَمِيرِيِّ] وَ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ جَمِيعاً عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي عُثْمَانَ عَنْ عَبْدِ الْجَبَّارِ النَّهَوَنْدِيِّ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ ثَوِيرِ بْنِ أَبِي فَاخْتَةَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

تهذيب الأحكام، ج ۶، ص ۴۳

سند تهذيب: سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ وَ أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ جَمِيعاً عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي عُثْمَانَ عَنْ عَبْدِ الْجَبَّارِ النَّهَوَنْدِيِّ عَنْ أَبِي إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ ثَوِيرِ بْنِ أَبِي فَاخْتَةَ قَالَ قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

جامع الأخبار (للسعيري)، ص ۲۵

وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۴۳۹ / الوافي، ج ۱۴، ص ۱۴۶۷ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۸

حَدَّثَنِي أَبِي رَحِمَهُ اللَّهُ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ أَبَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَوْرَمَةَ عَمَّنْ حَدَّثَهُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَيْمُونِ الصَّائِعِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: يَا عَلِيُّ زُرِ الْحُسَيْنِ وَ لَا تَدَعُهُ قَالَ قُلْتُ مَا لِمَنْ أَتَاهُ مِنَ الثَّوَابِ قَالَ: مَنْ أَتَاهُ مَا شِئياً كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةً وَ مَحَى عَنْهُ سَيِّئَةً وَ رَفَعَ لَهُ دَرَجَةً فَإِذَا أَتَاهُ وَ كَلَّ اللَّهُ بِهِ مَلَكَينِ يَكْتُبَانِ مَا حَرَجَ مِنْ فِيهِ مِنْ خَيْرٍ وَ لَا يَكْتُبَانِ مَا يَخْرُجُ مِنْ فِيهِ مِنْ شَرٍّ وَ لَا غَيْرَ ذَلِكَ فَإِذَا انْصَرَفَ وَ دَعَاهُ وَ قَالُوا يَا وَلِيَّ اللَّهِ

مَغْفُورًا لَكَ أَنْتَ مِنْ حِزْبِ اللَّهِ وَ حِزْبِ رَسُولِهِ وَ حِزْبِ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِهِ وَ اللَّهُ لَا تَرَى النَّارَ بِعَيْنِكَ أَبَدًا وَ لَا تَرَكَ وَ لَا تَطْعَمُكَ أَبَدًا.

علی بن میمون صائغ، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام نقل کرده که آن حضرت فرمودند: ای علی! قبر حسین علیه السلام را زیارت کن و ترک مکن. عرض کردم: ثواب کسی که آن حضرت را زیارت کند چیست؟ حضرت فرمودند: کسی که پیاده زیارت کند، خداوند به هر قدمی که برمی دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می فرماید و یک درجه مرتبه اش را بالا می برد و وقتی به زیارت رفت حق تعالی دو فرشته را موکل او می فرماید که آنچه خیر از دهان او خارج می شود را نوشته و آنچه شر و بد می باشد را نویسند و وقتی برگشت با او وداع کرده و به وی می گویند: ای ولی خدا گناهاقت آمرزیده شد و تو از افراد حزب خدا و حزب رسول او و حزب اهل بیت رسولش می باشی و خداوند هرگز چشمانت را به آتش جهنم بینا نمی کند و آتش نیز تو را ابد نخواهد دید و تو را طعمه خود نخواهد نمود.

کامل الزیارات، ص ۱۳۳

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۲۴

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ الْقُرَشِيِّ الرَّزَّازُ عَنْ خَالِهِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ بَشِيرِ السَّرَّاجِ عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْقَاضِي قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي غُرْفَةٍ لَهُ وَ عِنْدَهُ مُرَازِمٌ فَسَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ ع مَا شِئَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ وَ بِكُلِّ قَدَمٍ يَرْفَعُهَا وَ يَضَعُهَا عَتَقَ رَقَبَةً مِنْ وُلْدِ إِسْمَاعِيلَ وَ مَنْ أَتَاهُ بِسَفِينَةٍ فَكَفَّتْ بِهِمْ سَفِينَتُهُمْ نَادَى مَنْادٍ مِنَ السَّمَاءِ طِبُّهُمْ وَ طَابَتْ لَكُمْ الْجَنَّةُ.

امام صادق (علیه السلام): کسی که پیاده به زیارت قبر حضرت امام حسین علیه السلام برود خداوند متعال به هر گامی که برداشته و به هر قدمی که از زمین بلند نموده و بر آن نهاده ثواب آزاد کردن بنده ای از اولاد حضرت اسماعیل را می دهد. و کسی که با کشتی به زیارت آن حضرت رود و در اثناء کشتی چپ شده و سر نشینانش را در آب بریزد منادی از آسمان نداء می کند: پاک گشتید و گوارا باد بر شما بهشت.

کامل الزیارات، ص ۱۳۴

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۶

عَدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنِ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنِ الْمُعَلَّى أَبِي شَهَابٍ قَالَ: قَالَ الْحُسَيْنُ ع لِرَسُولِ اللَّهِ ص يَا أَبْتَاهُ مَا لِمَنْ زَارَكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص يَا بُنَيَّ مَنْ زَارَنِي حَيًّا أَوْ مَيِّتًا أَوْ زَارَ أَبَاكَ أَوْ زَارَ أَخَاكَ أَوْ زَارَكَ كَانَ حَقًّا عَلَيَّ أَنْ أُرْوَدَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأُخْلَصَهُ مِنْ ذُنُوبِهِ.

امام حسین علیه السلام به پیامبر خدا صلی الله علیه و آله گفت: پدر عزیزم! پاداش زائر تو چیست؟ پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «پسرکم! هر کس زنده یا مُرده مرا زیارت کند، یا پدرت یا برادرت یا تو را زیارت کند، بر گردن من، حق دارد که روز قیامت، او را زیارت کنم و از گناهانش رهایش سازم».

الکافی، ج ۴، ص ۵۴۸ / تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۴ / من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۵۷۷
الوافی، ج ۱۴، ص ۱۳۲۷ / وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۳۲۶

حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَجْبُوبٍ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ: إِنَّ الْحُسَيْنَ صَاحِبَ كَرْبَلَاءَ قُتِلَ مَظْلُومًا مَكْرُوبًا عَطْشَانًا لَهْفَانًا [فَأَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى نَفْسِهِ أَنْ] وَ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ لَا يَأْتِيَهُ لَهْفَانٌ وَلَا مَكْرُوبٌ وَلَا مُدْنِبٌ وَلَا مَغْمُومٌ وَلَا عَطْشَانٌ وَلَا ذُو عَاهَةٍ ثُمَّ دَعَا عِنْدَهُ وَ تَقَرَّبَ بِالْحُسَيْنِ عَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ وَ أَعْطَاهُ مَسْأَلَتَهُ وَ غَفَرَ ذُنُوبَهُ [ذَنْبَهُ] وَ مَدَّ فِي عُمُرِهِ وَ بَسَطَ فِي رِزْقِهِ «فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ».

محمد بن مسلم، از امام باقر علیه السلام: حضرت حسین علیه السلام که صاحب کربلاء است در حالی که مظلوم و اندوهگین و تشنه و غصه‌دار بود شهید شد و غصه‌دار و اندوهگین و گناه‌کار و غمگین و تشنه و صاحب عیب و آفتی به زیارت آن حضرت نیاید و سپس نزد آن حضرت دعا کند و بواسطه آن جناب به خداوند تقرب جوید مگر آنکه بر خداست که حزن و اندوهش را بر طرف کرده و خواسته‌اش را اعطاء نموده و گناهانش را آمرزیده و عمرش را طولانی نموده و روزی و رزقش را فراخ نماید «پس ای صاحبان بصیرت! عبرت بگیرید».

کامل الزیارات، ص ۱۶۸

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۹ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۶

وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ (أَبِي عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ) عَنْ صَالِحِ عَنِ الْحَزْثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً مُوَكَّلِينَ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ ع فَإِذَا هَمَّ بِزِيَارَتِهِ الرَّجُلُ أَعْطَاهُمُ اللَّهُ ذُنُوبَهُ فَإِذَا خَطَا مَحْوَهَا ثُمَّ إِذَا خَطَا ضَاعَفُوا لَهُ حَسَنَاتِهِ فَمَا تَزَالُ حَسَنَاتُهُ تَضَاعَفُ حَتَّى تُوجِبَ لَهُ الْجَنَّةَ ثُمَّ اكْتَفَوْهُ وَ قَدَّسُوهُ وَ يَنَادُونَ مَلَائِكَةَ السَّمَاءِ أَنْ قَدَّسُوا رُؤُوسَ حَبِيبِ اللَّهِ فَإِذَا اغْتَسَلُوا نَادَاهُمْ مُحَمَّدٌ ص يَا وَفَدَ اللَّهُ أَبْشَرُوا بِمُرَافَقَتِي فِي الْجَنَّةِ ثُمَّ نَادَاهُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع أَنَا ضَامِنٌ لِقَضَاءِ حَوَائِجِكُمْ وَ دَفْعِ الْبَلَاءِ عَنْكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ ثُمَّ التَّقَاهُمْ [اكَتَفَهُمْ] النَّبِيُّ ص عَنْ أَيْمَانِهِمْ وَ عَنْ شَمَائِلِهِمْ حَتَّى يَنْصَرِفُوا إِلَى أَهْلِيهِمْ.

حضرت ابی عبد الله علیه السلام فرمودند: خداوند متعال فرشتگانی دارد که موکل قبر حضرت امام حسین علیه السلام می‌باشند هنگامی که شخص قصد زیارت آن حضرت را می‌نماید حق تعالی گناهان او را در اختیار این فرشتگان قرار می‌دهد و زمانی که وی قدم برداشت فرشتگان تمام گناهانش را محو می‌کنند و سپس قدم

دوم را که برداشت حسناتش مضاعف و دو چندان می‌کنند و پیوسته با قدم‌هایی که برمی‌دارد حسناتش مضاعف می‌گردد تا به حدی می‌رسد که بهشت برایش واجب و ثابت می‌گردد، سپس اطرافش را گرفته و تقدیسش می‌کنند و فرشتگان آسمان نداء داده و می‌گویند: زوّار دوست دوست خدا را تقدیس نمائید. و وقتی زوّار غسل کردند حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم ایشان را مورد نداء قرار داده و می‌فرماید: ای مسافران خدا! بشارت باد بر شما که در بهشت با من هستید. سپس امیر المؤمنین علیه السلام به ایشان نداء نموده و می‌فرماید: من ضامنم که حوائج شما را بر آورده نموده و بلاء را در دنیا و آخرت از شما دفع کنم، سپس پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم با ایشان از طرف راست و چپ ملاقات فرموده تا بالأخره به اهل خود بازگردند.

کامل الزیارات، ص ۱۳۳ و ۱۵۲ / ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۹۱
 سند ثواب الاعمال: ابي ره قال حدثنا سعد بن عبد الله عن محمد بن الحسين عن محمد بن اسماعيل عن صالح بن عتبة عن ابي عبد الله
 جامع الأخبار (للشعيري)، ص ۲۶ / المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۳۲۹
 بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۶۴

حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عِيسَى عَنْ أَبِيهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عِيسَى عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى
 بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: قُلْتُ لَهُ مَا لِمَنْ أَتَى
 قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ع زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُسْتَنَكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ قَالَ يُكْتَبُ لَهُ أَلْفٌ حِجَّةٍ مَقْبُولَةٍ وَ أَلْفٌ عُمْرَةٍ
 مَبْرُورَةٍ وَإِنْ كَانَ شَقِيًّا كُتِبَ سَعِيدًا وَ لَمْ يَزَلْ يَخُوضُ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ.

عبد الله بن ميمون قداح، از حضرت ابي عبد الله عليه السلام وی می‌گوید: محضر مبارك امام عليه السلام
 عرض کردم: کسی که به زیارت قبر حضرت حسین بن علی علیهما السلام برود در حالی که عارف به حق آن
 جناب بوده و زیارتش بدون تکبر و نخوت باشد ثوابش چیست؟ حضرت فرمودند: هزار حج مقبول و هزار
 عمره پذیرفته شده برایش می‌نویسند و اگر شخص شقی باشد او را سعید قلمداد می‌نمایند و پیوسته در رحمت
 خداوند عز و جل غوطه می‌خورد.

کامل الزیارات، ص ۱۴۵ و ۱۶۴
 سند دوم کامل الزیارات: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ الْوَلِيدِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الصَّفَّارِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
 الْمُغِيرَةِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ
 بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۳ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۱۰

* برخی دیگر از آثار و برکات زیارت امام حسین علیه السلام:

عَدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ وَ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: ... لَيْسَ مِنْ مَلَكٍ وَلَا نَبِيٍّ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَّا وَهُمُ يَسْأَلُونَ اللَّهَ أَنْ يَأْذَنَ لَهُمْ فِي زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ ع فَفَوْجٌ يَنْزِلُ وَ فَوْجٌ يَعْرُجُ.

اسحاق بن عمار، وی می گوید: از حضرت ابا عبد الله علیه السلام شنیدم که می فرمودند: ... هیچ فرشته و پیامبری در آسمان نیست مگر از خداوند درخواست می کند که به او اذن زیارت قبر حسین علیه السلام داده شود؛ پس گروهی از آنان (برای زیارت) به زمین فرود آمده و گروهی (پس از زیارت) به بالا عروج می کنند.

الكافي، ج ۴، ص ۵۸۸ / تهذيب الأحكام، ج ۶، ص ۷۱ / كامل الزيارات، ص ۲۷۲

سند کامل الزیارات: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ الرَّزَّازُ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

الوافي، ج ۱۴، ص ۱۵۱۹ / وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۵۱۱

(۱) افزایش رزق و روزی و طولانی شدن عمر:

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْجَمِيرِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ عَنْ مَنْصُورِ بْنِ حَازِمٍ قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: مَنْ أَتَى عَلَيْهِ حَوْلٌ لَمْ يَأْتِ قَبْرَ الْحُسَيْنِ ع أَنْقَصَ [نَقَصَ] اللَّهُ مِنْ عُمرِهِ حَوْلًا وَ لَوْ قُلْتُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَمُوتُ قَبْلَ أَجَلِهِ بِثَلَاثِينَ سَنَةً لَكُنْتُ صَادِقًا وَ ذَلِكَ لِأَنَّكُمْ تَتْرَكُونَ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ؛ فَلَا تَدْعُوا زِيَارَتَهُ يَمُدُّ اللَّهُ فِي أَعْمَارِكُمْ وَ يَزِيدُ فِي أَرْزَاقِكُمْ وَ إِذَا تَرَكْتُمْ زِيَارَتَهُ نَقَصَ اللَّهُ مِنْ أَعْمَارِكُمْ وَ أَرْزَاقِكُمْ فَتَنَافَسُوا فِي زِيَارَتِهِ وَ لَا تَدْعُوا ذَلِكَ فَإِنَّ الْحُسَيْنَ شَاهِدٌ لَكُمْ فِي ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ وَ عِنْدَ رَسُولِهِ وَ عِنْدَ فَاطِمَةَ وَ عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.

از آن حضرت شنیدم که می فرمود:

امام باقر (علیه السلام): کسی که سال بر او بگذارد و به زیارت قبر حضرت حسین بن علی علیهما السلام نرود، خداوند تبارک و تعالی یک سال از عمرش کسر می کند و اگر بگویم پاره ای از شماها سی سال قبل از اجل و عمر طبیعی از دنیا می روند هر آینه صادق می باشم! چرا که زیارت حسین علیه السلام را ترک می کنید؛ بنا بر این زیارت آن حضرت را رها نکنید تا حق تعالی عمر شما را زیاد نموده و روزی تان را گسترده فرماید. و بدانید هر گاه زیارت آن جناب را ترک کنید، خدا از عمر شما کم می کند. پس زیاد به زیارت او بروید و آن را ترک نکنید؛ چرا که حضرت ابا عبد الله الحسین شاهد شما است در نزد خدا و رسولش و نزد حضرت فاطمه و امیر المؤمنین علیهم السلام.

كامل الزيارات، ص ۱۵۱ / تهذيب الأحكام، ج ۶، ص ۴۳

كتاب المزار - مناسك المزار (للمفيد)، ص ۳۲ / المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۳۴۳

وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۴۳۰ / الوافي، ج ۱۴، ص ۱۴۶۸

حَدَّثَنِي أَبِي رَهَ وَ جَمَاعَةٌ مَشَائِخِي رَهَ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبَانَ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ الْخَثْعَمِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: قَالَ لِي: يَا عَبْدَ الْمَلِكِ! لَا تَدْعُ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ع وَ مُرْ أَصْحَابَكَ بِذَلِكَ يَمُدُّ اللَّهُ فِي عُمْرِكَ وَ يَزِيدُ اللَّهُ فِي رِزْقِكَ ...

عبد الملک خثعمی، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام، وی گفت: حضرت به من فرمودند: ای عبد الملک! زیارت حسین بن علی علیهما السلام را ترک مکن و یاران و اصحاب را به آن امر فرما زیرا حق تعالی بواسطه آن عمر تو را طولانی کرده و روزی و رزقت را واسع می فرماید ...

کامل الزیارات، ص ۱۵۲

وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۳۱ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۷

حَدَّثَنِي أَبِي رَحِمَهُ اللَّهُ وَ جَمَاعَةٌ مَشَائِخِي عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى الْعَطَّارِ وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْجَمِيرِيِّ جَمِيعاً عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيْعٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: مُرُوا شِيعَتَنَا بِزِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ ع فَإِنَّ إِيْتَانَهُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَ يَمُدُّ فِي الْعُمْرِ ...

محمد بن مسلم، از حضرت ابی جعفر علیه السلام حضرت فرمودند: امر کنید شیعیان ما را به زیارت قبر حضرت حسن بن علی علیهما السلام چه آنکه زیارت آن حضرت رزق و روزی را زیاد و عمر را طولانی کرده

...

کامل الزیارات، ص ۱۵۱ / تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۴۲

سند تهذیب: مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ قَالَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مَتَيْلِ الدَّقَاقِيِّ وَ غَيْرُهُ مِنَ الشُّبُوحِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْقِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ فَضَالٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخَزَّازِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ

الوافي، ج ۱۴، ص ۱۴۶۵ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۸

وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۱۳

حَدَّثَنِي أَبِي رَحِمَهُ اللَّهُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَمَّنْ حَدَّثَهُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ وَصَّاحٍ عَنْ دَاوُدَ الْحَمَّارِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَنْ لَمْ يَزُرْ قَبْرَ الْحُسَيْنِ ع فَقَدْ حُرِمَ خَيْرًا كَثِيرًا وَ نُقِصَ مِنْ عُمْرِهِ سَنَةً.

امام صادق (علیه السلام): هر کس قبر امام حسین (علیه السلام) را زیارت نکند، از خیر فراوانی محروم شده است و از عمرش یک سال کم می شود.

کامل الزیارات، ص ۱۵۱

وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۳۱ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۸

(۲) رفع غم و اندوه و گرفتاری:

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى بْنِ الْمُتَوَكَّلِ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ السَّعْدَابَادِيُّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْقِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ هَارُونَ بْنِ خَارِجَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ ع: **أَنَا قَتِيلُ الْعَبْرَةِ قُتِلْتُ مَكْرُوبًا وَحَقِيقٌ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَأْتِيَنِي مَكْرُوبٌ إِلَّا أُرْدَهُ وَ أَقْلِبُهُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا.**

هارون بن خارجه، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام نقل کرده که حضرت فرمودند: حضرت امام حسین علیه السلام فرمودند: من کشته اشک هستم، من در حالی که غمگین و اندوهگین بودم کشته شدم و سزاوار است بر خدا که هر مکروب و اندوهگینی که به زیارت من می آید را با قلبی مسرور و شاد به اهلش برگرداند.

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۹۸ / کامل الزیارات، ص ۱۰۹

سند اول کامل الزیارات: حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ السَّعْدَابَادِيُّ قَالَ حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْقِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ هَارُونَ بْنِ خَارِجَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ الْحُسَيْنُ

سند دوم کامل الزیارات: حَدَّثَنِي حَكِيمُ بْنُ دَاوُدَ عَنْ سَلْمَةَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ هَارُونَ بْنِ خَارِجَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۸

حَدَّثَنِي أَبِي وَ جَمَاعَةٌ مَسَائِيخِي وَ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى وَ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ عَنِ الْعَمْرَكِيِّ عَنْ يَحْيَى وَ كَانَ فِي خِدْمَةِ أَبِي جَعْفَرٍ ع عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: **إِنَّ بَظْهَرَ الْكُوفَةِ لَقَبْرًا مَا أَنَاهُ مَكْرُوبٌ قَطُّ إِلَّا فَرَّجَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ يَعْنِي قَبْرَ الْحُسَيْنِ ع.**

امام صادق علیه السلام: همانا پشت کوفه قبری است که هیچ مکروب و اندوهگینی به زیارت آن نمی رود مگر آنکه خداوند متعال اندوهش را بر طرف می کند. منظور قبر امام حسین (علیه السلام) است.

کامل الزیارات، ص ۱۶۸

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۹ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۵

حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ نَهْيَكٍ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ سَلْمَةَ صَاحِبِ السَّابِرِيِّ عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ: **إِنَّ إِلَى جَانِبِكُمْ قَبْرًا مَا أَنَاهُ مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ وَ قَضَى حَاجَتَهُ.**

ابی الصباح کنانی، وی می گوید: از حضرت امام صادق علیه السلام شنیدم که می فرمود: در طرف شما قبری است که هیچ مکروب و اندوهگینی به زیارت آن نمی رود مگر آنکه خداوند متعال اندوهش را بر طرف کرده و حاجتش را روا می سازد.

کامل الزیارات، ص ۱۹۰ و ۱۶۷

سند دیگر کامل الزیارات (ص ۱۶۷): حَدَّثَنِي أَبُو الْقَاسِمِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْمُوسَوِيِّ الْعَلَوِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ [عُبَيْدِ اللَّهِ] بْنِ نَهْيَكٍ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ فَضِيلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

کتاب المزار - مناسک المزار (للمفيد)، ص ۳۵

سند مزار مفید: حَدَّثَنِي أَبُو الْقَاسِمِ قَالَ حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْمُوسَوِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ نَهْيَكٍ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ فَضِيلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۳۴۴

سند مزار ابن مشهدی: حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْمُوسَوِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ نَهَيْكٍ، عَنْ ابْنِ أَبِي عَمِيرٍ، عَنْ هَاشِمِ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ فَضِيلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۸ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۵ و ۵۶

حَدَّثَنِي أَبِي رَه عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو الزِّيَّاتِ عَنْ كَرَّامِ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: إِنَّ الْحُسَيْنَ ع قُتِلَ مَكْرُوبًا وَ حَقِيقٌ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَأْتِيَهُ مَكْرُوبٌ إِلَّا رَدَّهَ اللَّهُ مَسْرُورًا.

حضرت امام حسین علیه السلام با حالی حزین و اندوه کشته شدند و سزاوار است بر خدا که هیچ حزین و اندوهگینی به زیارت آن جناب نرود مگر آنکه حق تعالی وی را مسرور و شادمان به اهلش برگرداند.

کامل الزیارات، ص ۱۶۷

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۹ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۵

حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ صَبَّاحِ الْحَدَّاءِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مَرْوَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: زُورُوا الْحُسَيْنَ ع وَ لَوْ كُلَّ سَنَةٍ فَإِنَّ كُلَّ مَنْ آتَاهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ جَاحِدٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ عَوْضٌ غَيْرَ الْجَنَّةِ وَ رُزْقٍ رِزْقًا وَاسِعًا وَ آتَاهُ اللَّهُ مِنْ قَبْلِهِ بِفَرَجٍ [بِفَرَجٍ] عَاجِلٍ وَ ذَكَرَ الْحَدِيثَ - وَ حَدَّثَنِي جَمَاعَةٌ أَصْحَابِنَا عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ بِإِسْنَادِهِ مِثْلَهُ سِوَاءً.

امام صادق (علیه السلام): امام حسین علیه السلام را زیارت کنید اگر چه در هر سال باشد، زیرا هر کس به زیارتش رود در حالی که به حق آن حضرت عارف بوده و منکر آن نباشد غیر از بهشت هیچ عوض دیگری ندارد و روزی و رزقش وسعت پیدا می کند و در به زودی خداوند متعال در ازای زیارتی که انجام داده به او فرج و سرور قابل ملاحظه ای می دهد.

کامل الزیارات، ص ۱۵۱ و ۸۵

سند دوم کامل الزیارات: حَدَّثَنِي أَبِي رَجَمَهُ اللَّهُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ صَبَّاحِ الْحَدَّاءِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مَرْوَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

سند سوم کامل الزیارات: حَدَّثَنِي حَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ بِإِسْنَادِهِ مِثْلَهُ

زاد المعاد، ص ۵۰۵

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۷

حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَيْسَى عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: إِنَّ الْحُسَيْنَ صَاحِبَ كَرْبَلَاءَ قُتِلَ مَظْلُومًا مَكْرُوبًا عَطْشَانًا لَهْفَانًا [فَأَلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى نَفْسِهِ أَنْ] وَ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ لَا يَأْتِيَهُ لَهْفَانٌ وَ لَا مَكْرُوبٌ وَ لَا مُذْنَبٌ وَ لَا مَعْمُومٌ وَ لَا

عَطْشَانٌ وَلَا ذُو عَاهَةِ ثُمَّ دَعَا عِنْدَهُ وَتَقَرَّبَ بِالْحُسَيْنِ عِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا نَفْسَ اللَّهِ كُرْبَتَهُ وَأَعْطَاهُ مَسْأَلَتَهُ وَغَفَرَ ذُنُوبَهُ [ذَنْبُهُ] وَمَدَّ فِي عُمُرِهِ وَبَسَطَ فِي رِزْقِهِ «فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ».

محمد بن مسلم، از حضرت ابی جعفر علیه السلام، آن حضرت فرمودند:

حضرت حسین علیه السلام که صاحب کربلاء است در حالی که مظلوم و اندوهگین و تشنه و غصه‌دار بود شهید شد و غصه‌دار و اندوهگین و گناه‌کار و غمگین و تشنه و صاحب عیب و آفتی به زیارت آن حضرت نیاید و سپس نزد آن حضرت دعا کند و بواسطه آن جناب به خداوند تقرب جوید مگر آنکه بر خداست که حزن و اندوهش را بر طرف کرده و خواسته‌اش را اعطاء نموده و گناهانش را آمرزیده و عمرش را طولانی نموده و روزی و رزقش را فراخ نماید «پس ای صاحبان بصیرت! عبرت بگیرید».

کامل الزیارات، ص ۱۶۸

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۹ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۶

(۳) بر آورده شدن خواسته‌ها و دفع بلاها:

حَدَّثَنِي أَبِي رَحِمَهُ اللَّهُ وَ جَمَاعَةٌ مَسَائِيحِي عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى الْعَطَّارِ وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ الْحَمِيرِيِّ جَمِيعاً عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيْعٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: مُرُوا شِيعَتَنَا بِزِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ ع فَإِنَّ إِيْتَانَهُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَيَمُدُّ فِي الْعُمُرِ وَيَدْفَعُ مَدَافِعَ السُّوءِ وَ إِيْتَانَهُ مُفْتَرَضٌ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ يَقْرَأُ لِلْحُسَيْنِ بِالْإِمَامَةِ مِنَ اللَّهِ.

محمد بن مسلم، از حضرت ابی جعفر علیه السلام حضرت فرمودند: امر کنید شیعیان ما را به زیارت قبر حضرت حسن بن علی علیهما السلام چه آنکه زیارت آن حضرت رزق و روزی را زیاد و عمر را طولانی کرده و اموری که بدی و شر را جلب می‌کنند دفع می‌نماید.

و زیارت آن حضرت بر هر مؤمنی که اقرار به امامت حضرتش از طرف حق تعالی دارد واجب و لازم است.

کامل الزیارات، ص ۱۵۱ / تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۴۲

سند تهذیب: مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ قَالَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مَتَيْلِ الدَّقَائِقِ وَ غَيْرُهُ مِنَ الشُّبُوحِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْقِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ فَضَالٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخُرَّازِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ

الوافي، ج ۱۴، ص ۱۴۶۵ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۸

وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۴۱۳

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ نَاحِيَةَ عَنْ عَامِرِ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِي الثَّمِيرِ قَالَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ ع إِنَّ وَ لَا يَتَنَا عُرِضَتْ عَلَى أَهْلِ الْأَمْصَارِ فَلَمْ يَقْبَلْهَا قَبُولَ أَهْلِ الْكُوفَةِ وَ ذَلِكَ لِأَنَّ قَبْرَ عَلِيِّ ع فِيهَا وَ أَنَّ إِلَى لُزْقِهِ لَقَبْرًا آخَرَ يَعْنِي قَبْرَ الْحُسَيْنِ ع فَمَا مِنْ آتٍ يَأْتِيهِ فَيُصَلِّي عِنْدَهُ رُكْعَتَيْنِ أَوْ أَرْبَعَةً ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ حَاجَتَهُ إِلَّا قَضَاهَا لَهُ وَ إِنَّهُ لَيُحِفُّ بِهِ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ مَلَكٍ.

حضرت ابو جعفر علیه السلام فرمودند: ولایت ما اهل بیت (علیهم السلام) بر اهل شهرها عرضه شد هیچ کس آن را مانند اهل کوفه نپذیرفت زیرا در آن قبر علی بن ابی طالب علیه السلام می باشد و معلوم باشد که در جانب آن، قبر دیگری است (مقصود قبر حضرت امام حسین علیه السلام می باشد) و هیچ زائری آن را زیارت نکرده و دو یا چهار رکعت نزد آن نماز نخوانده و سپس حاجتش را از خداوند بخواهد مگر آنکه حق تعالی حاجت او را برآورده نموده و باید توجه داشت که در هر روز هزار فرشته بر آن قبر مطهر احاطه داشته و طوافش می کنند.

کامل الزیارات، ص ۱۶۸ / ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۸

سند ثواب الاعمال: اَبِي رِه قَالَ حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ نَاجِيَةَ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ عَنْ عَامِرِ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِي نُمَيْرٍ قَالَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۶ و ۱۴۰ / وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۵۱۸

(۴) تبدیل شقاوت به سعادت (عاقبت بخیری):

حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ أَبِيهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغِيرَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: قُلْتُ لَهُ مَا لِمَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ع زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُسْتَنْكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ قَالَ يُكْتَبُ لَهُ أَلْفٌ حِجَّةٍ مَقْبُولَةٍ وَ أَلْفٌ عُمْرَةٍ مَبْرُورَةٍ وَإِنْ كَانَ شَقِيًّا كُتِبَ سَعِيدًا وَ لَمْ يَزَلْ يَخُوضُ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ.

عبد الله بن ميمون قداح، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام وی می گوید: محضر مبارک امام علیه السلام عرض کردم: کسی که به زیارت قبر حضرت حسین بن علی علیهما السلام برود در حالی که عارف به حق آن جناب بوده و زیارتش بدون تکبر و نخوت باشد ثوابش چیست؟ حضرت فرمودند: هزار حج مقبول و هزار عمره پذیرفته شده برایش می نویسند و اگر شخص شقی باشد او را سعید قلمداد می نمایند و پیوسته در رحمت خداوند عز و جل غوطه می خورد.

کامل الزیارات، ص ۱۴۵ و ۱۶۴

سند دوم کامل الزیارات: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ الْوَلِيدِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الصَّفَّارِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغِيرَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۳ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۱۰

حَدَّثَنِي أَبِي رِه وَ جَمَاعَةٌ مَشَائِخِي رِه عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَضْرٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبَانَ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ الْخَثْعَمِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: قَالَ لِي: يَا عَبْدَ الْمَلِكِ! لَا تَدْعُ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ع وَ مُرْ أَصْحَابَكَ بِذَلِكَ يَمُدُّ اللَّهُ فِي عُمْرِكَ وَ يَزِيدُ اللَّهُ فِي رِزْقِكَ وَ يُحْيِيكَ اللَّهُ سَعِيدًا وَ لَا تَمُوتُ إِلَّا سَعِيدًا [شهيذا] وَ يَكْتُبُكَ سَعِيدًا.

عبد الملک خثعمی، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام، وی گفت: حضرت به من فرمودند: ای عبد الملک! زیارت حسین بن علی علیهما السلام را ترک مکن و یاران و اصحاب را به آن امر فرما زیرا حق تعالی بواسطه آن

عمر تو را طولانی کرده و روزی و رزقت را واسع می‌فرماید، در حال حیات سعید و سعادت‌مندت نموده و نخواهی مرد مگر سعید و تو را در زمره سعدها می‌نویسد.

کامل‌الزیارات، ص ۱۵۲

وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۳۱ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۴۷

۵) مورد شفاعت واقع شدن در قیامت:

أَبُو عَلِيٍّ الْأَشْعَرِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَاءِ قَالَ سَمِعْتُ الرَّضَاعَ يَقُولُ: إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا فِي عُنُقِ أَوْلِيَائِهِ وَ شِيعَتِهِ وَ إِنَّ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَ حُسْنِ الْأَدَاءِ زِيَارَةَ قُبُورِهِمْ فَمَنْ زَارَهُمْ رَغْبَةً فِي زِيَارَتِهِمْ وَ تَضَدِيقًا بِمَا رَغِبُوا فِيهِ كَانَ أَيْمَتُهُمْ شَفَعَاءَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

حسن بن علی الوشاء، وی می‌گوید: از حضرت ابا الحسن الرضا علیه السلام شنیدم که می‌فرمودند: هر امامی در گردن دوستان و شیعیانش عهدی دارد و وفاء کامل به عهد و نیکو اداء کردنش به این است که اولیاء و دوستان قبور آنها را زیارت کنند؛ چه آنکه هر کس ایشان را از روی رغبت و میل زیارت کند در روز قیامت ایشان شفاعت او خواهند بود.

الکافی، ج ۴، ص ۵۶۷ / من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۵۷۷ / تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۹۳ و ص ۷۹

سند تهذیب: مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ السُّنْدِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْتَيْسَابُورِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَاءِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرَّضَا

علل الشرائع، ج ۲، ص ۴۵۹

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عَيْسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَاءِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرَّضَا

عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۶۱

سند عیون: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عَيْسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَاءِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرَّضَا

کامل‌الزیارات، ص ۱۲۲

سند کامل‌الزیارات: حَدَّثَنِي أَبِي وَ أَخِي وَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ جَمِيعًا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ عَنْ عُثَيْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى عَنِ الْوَشَاءِ قَالَ سَمِعْتُ الرَّضَا

سند دوم کامل‌الزیارات: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ الْكَلْبِيِّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ بِإِسْنَادِهِ مِثْلَهُ

کتاب المزار - مناسک المزار (للمفید)، ص ۱۸۴ / المزار الكبير (لابن المشهدی)، ص ۳۹ / روضة الواعظین

و بصيرة المتعظین، ج ۱، ص ۲۰۲

بحار الأنوار، ج ۹۷، ص ۱۱۶

۶) خدمات ملائکه به زائران امام حسین (علیه السلام):

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنِ هَازُونَ بْنِ حَارِجَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ: وَكَلَّ اللَّهُ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ عَ أَرْبَعَةَ أَلْفِ مَلَكٍ شُعْتُ غُبْرًا يَبْكُونَهُ

إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ شَيْعُوهُ حَتَّى يُبَلِّغُوهُ مَأْمَنَهُ وَإِنْ مَرِضَ عَادُوهُ عُذُوَةً وَعَشِيَّةً وَإِنْ مَاتَ شَهِدُوا جَنَازَتَهُ وَاسْتَغْفَرُوا لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

خداوند متعال چهار هزار فرشته را موکل قبر حضرت امام حسین علیه السلام فرموده که جملگی ژولیده و غبار آلود و گرفته بوده و تا روز قیامت بر آن جناب گریه می کنند، پس کسی که حضرت را زیارت کند و به حق آن حضرت عارف باشد این فرشتگان او را مشایعت کرده تا وی را به منزلش برسانند و اگر بیمار شود صبح و شام عیادتش کرده و اگر فوت کند بر جنازه اش حاضر شده و تا روز قیامت برای او طلب آمرزش می کنند.

الکافی، ج ۴، ص ۵۸۱

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۸

سند ثواب الاعمال: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ قَالَ حَدَّثَنِي الْحُسَيْنُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَبَانَ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ هَازُونَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

كامل الزيارات، ص ۱۸۹

سند کامل الزيارات: حَدَّثَنِي أَبِي وَ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ حَسَنِ بْنِ أَبَانَ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْجَوْهَرِيِّ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ هَازُونَ بْنِ خَارِجَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

كامل الزيارات، ص ۱۹۱

سند کامل الزيارات: حَدَّثَنِي أَبِي وَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَهْ جَمِيعاً عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ الْحَمِيرِيِّ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مَهْرَبَارٍ عَنْ أَخِيهِ عَلِيِّ بْنِ مَهْرَبَارٍ عَنْ أَبِي الْقَاسِمِ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ هَازُونَ بْنِ خَارِجَةَ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

الأمالی (للصدوق)، ص ۱۴

سند امالی صدوق: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَبَانَ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ هَازُونَ عَنْ هَازُونَ بْنِ حَمْرَةَ الْعَنَوِيِّ قَالَ سَمِعْتُ الصَّادِقَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ

الأمالی (للصدوق)، ص ۱۴۲

سند امالی صدوق: حَدَّثَنَا أَبِي رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَيْهِ قَالَ حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عِيسَى عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ الْأَهْوَازِيِّ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ هَازُونَ بْنِ خَارِجَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ [أَبَا عَبْدِ اللَّهِ]

روضه الواعظین و بصیرة المتعظین، ج ۱، ص ۱۹۴ / مناقب آل أبي طالب عليهم السلام (لابن شهر آشوب)،

ج ۴، ص ۱۲۸

وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص: ۴۰۹ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۴۵ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۶۳ / الوافي،

ج ۱۴، ص ۱۴۶۲

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُوسَى بْنِ سَعْدَانَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْقَاسِمِ عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبَانَ الْكَلْبِيِّ عَنْ أَبَانَ بْنِ تَغْلِبٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: إِنَّ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلِكٍ عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ ع شُعْتُ غُبْرًا يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ رَيْسُهُمْ مَلِكٌ يُقَالُ لَهُ مَنْصُورٌ فَلَا يُزُورُهُ زَائِرٌ إِلَّا اسْتَقْبَلُوهُ وَ لَا يُودِّعُهُ مُودِّعٌ إِلَّا شَيْعُوهُ وَ لَا مَرِضٌ إِلَّا عَادُوهُ وَ لَا يَمُوتُ إِلَّا صَلَّى عَلَى جَنَازَتِهِ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ بَعْدَ مَوْتِهِ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: چهار هزار فرشته در اطراف قبر حضرت حسین بن علی علیهما السلام بوده که جملگی ژولیده و گرفته و حزين می باشند و تا روز قیامت بر آن جناب می گریند، رئیس ایشان فرشته ای است که به او منصور گفته می شود، هیچ زائری به زیارت آن حضرت نمی رود مگر آنکه این فرشتگان به

استقبالش می‌روند و هیچ وداع‌کننده‌ای با قبر آن حضرت وداع نکرده مگر آنکه این فرشتگان مشایعتش می‌کنند و مریض نمی‌شود مگر آنکه عبادتش کرده و نمی‌میرد مگر آنکه ایشان بر جنازه‌اش نماز خوانده و از خدا طلب آمرزش برایش می‌کنند.

الكافي، ج ۴، ص ۵۸۱ / ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۷

سند ثواب الاعمال: أَبِي عَنِ الْجُمَيْرِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُوسَى بْنِ سَعْدَانَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْقَاسِمِ عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبَانَ الْكَلْبِيِّ عَنْ ابْنِ تَغْلِبَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

كامل الزيارات، ص ۱۱۹

سند كامل الزيارات: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ الرَّزَّازِ الْكُوفِيُّ عَنْ خَالِهِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنْ مُوسَى بْنِ سَعْدَانَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْقَاسِمِ عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبَانَ الْكَلْبِيِّ عَنْ ابْنِ تَغْلِبَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

جامع الأخبار (للشعيري)، ص ۲۴

وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۴۱۰

و رُوِيَ: أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَخْلُقُ مِنْ عَرَقِ زُؤَارِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ، مِنْ كُلِّ عَرْقَةٍ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يُسَبِّحُونَ اللَّهَ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ لِرُؤَارِ الْحُسَيْنِ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ.

روایت شده است که: خداوند متعال از هر عرقی که زائران قبر امام حسین (علیه السلام) می‌ریزند، هفتاد هزار فرشته خلق فرموده است که تسبیح خدا می‌گویند و برای آن زائر و تمامی زائران امام حسین (علیه السلام) طلب آمرزش می‌کنند تا اینکه قیامت برپا شود.

جامع الأخبار (للشعيري)، ص ۲۵ / المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۴۱۷

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۵۷ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۵۶

حَدَّثَنِي أَبِي وَ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ وَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: وَكَلَّ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بِالْحُسَيْنِ ع سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ كُلِّ يَوْمٍ شِعْثًا غُبْرًا وَ يَدْعُونَ لِمَنْ زَارَهُ وَ يَقُولُونَ: يَا رَبِّ! هُوَ لَا زُؤَارِ الْحُسَيْنِ ع أَفْعَلْ بِهِمْ وَ أَفْعَلْ بِهِمْ [كَذَا كَذَا].

خداوند متعال هفتاد هزار فرشته را بر قبر حضرت امام حسین علیه السلام موکل ساخته که همگی ژولیده و غمگین بوده و هر روز بر آن حضرت صلوات فرستاده و زائرینش را دعاء کرده و می‌گویند: پروردگارا! این جماعت زائرین حسین علیه السلام هستند با ایشان چنین و چنان نما.

كامل الزيارات، ص ۱۱۹ / من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۵۸۱ (رَوَى عَلِيُّ بْنُ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ)

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۷

سند ثواب الاعمال: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

جامع الأخبار (للشعيري)، ص ۲۵ / المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۳۲۸

سند مزار: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ الْوَلِيدِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الصَّفَّارِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۵۴ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۴۰

حَدَّثَنِي حَكِيمُ بْنُ دَاوُدَ عَنْ سَلَمَةَ عَنْ مُوسَى بْنِ عُمَرَ عَنْ حَسَّانَ [غَسَّانَ] الْبَصْرِيِّ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ وَهَبٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: لَا تَدْعُ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ عَ أَمَا تُحِبُّ أَنْ تُكُونَ فِيمَنْ تَدْعُو لَهُ الْمَلَائِكَةُ؟!

معاویة بن وهب، از حضرت ابی عبد الله علیه السلام نقل کرده که آن جناب فرمودند: زیارت حضرت امام حسین علیه السلام را ترك مکن، آیا دوست نداری در زمره کسانی باشی که فرشتگان برای آنها دعاء می کنند؟!

کامل الزیارات، ص ۱۱۹

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۵۴

(۷) فضیلت و برتری پاداش زیارت امام حسین علیه السلام بر حج:

أَخْبَرَنَا أَبُو الْقَاسِمِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ قَوْلَيْهِ الْقُمِّيُّ الْفَقِيهُ رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي وَ عَلِيٌّ بْنُ الْحُسَيْنِ وَ جَمَاعَةٌ مَشَايِخِي رَحِمَهُمُ اللَّهُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي خَلْفٍ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْقَمَّاطِ قَالَ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي يَعْفُورٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ لِرَجُلٍ مِنْ مَوَالِيهِ: يَا فَلَانُ أَ تَزُورُ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ع؟ قَالَ: نَعَمْ، إِنِّي أَزُورُهُ بَيْنَ ثَلَاثِ سِنِينَ أَوْ سَتَيْتَيْنِ مَرَّةً. فَقَالَ لَهُ وَ هُوَ مُصَفَّرُ الْوَجْهِ: أَمَا وَاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَوْ زُرْتَهُ لَكَانَ أَفْضَلَ لَكَ مِمَّا أَنْتَ فِيهِ - فَقَالَ لَهُ جَعَلْتُ فِدَاكَ أَ كُلَّ هَذَا الْفَضْلُ فَقَالَ نَعَمْ وَاللَّهِ لَوْ أَنِّي حَدَّثْتُكُمْ بِفَضْلِ زِيَارَتِهِ وَ بِفَضْلِ قَبْرِهِ لَتَرَكْتُمْ الْحَجَّ رَأْسًا وَ مَا حَجَّ مِنْكُمْ أَحَدًا! وَ يَحَاكَ! أَمَا تَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ اتَّخَذَ [بِفَضْلِ قَبْرِهِ] كَرْبَلَاءَ حَرَمًا آمِنًا مُبَارَكًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَ مَكَّةَ حَرَمًا! قَالَ ابْنُ أَبِي يَعْفُورٍ: فَقُلْتُ لَهُ: قَدْ فَرَضَ اللَّهُ عَلَى النَّاسِ حَجَّ الْبَيْتِ وَ لَمْ يَذْكُرْ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ ع فَقَالَ وَ إِنْ كَانَ كَذَلِكَ فَإِنَّ هَذَا شَيْءٌ جَعَلَهُ اللَّهُ هَكَذَا أَمَا سَمِعْتَ قَوْلَ أَبِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع حَيْثُ يَقُولُ إِنَّ بَاطِنَ الْقَدَمِ أَحَقُّ بِالْمَسْحِ مِنْ ظَاهِرِ الْقَدَمِ وَ لَكِنَّ اللَّهَ فَرَضَ هَذَا عَلَى الْعِبَادِ أَوْ مَا عَلِمْتَ أَنَّ الْمَوْقِفَ لَوْ كَانَ فِي الْحَرَمِ كَانَ أَفْضَلَ لِأَجْلِ الْحَرَمِ وَ لَكِنَّ اللَّهَ صَنَعَ ذَلِكَ فِي غَيْرِ الْحَرَمِ.

عبد الله ابی یعفور گفت: از حضرت ابا عبد الله علیه السلام شنیدم که به شخصی از دوستانش فرمودند. فلانی به زیارت قبر ابی عبد الله الحسین علیه السلام می روی؟ آن شخص گفت: بلی من هر سه سال یا دو سال یک مرتبه به زیارتش می روم. حضرت در حالی که صورتشان زرد شده بود فرمودند: به خدائی که معبودی غیر از او نیست، اگر او را زیارت کنی برتر است برای تو از آنچه در آن هستی! آن شخص عرض کرد: فدایت شوم آیا تمام این فضل برای من هست؟ حضرت فرمودند: بلی؛ به خدا سوگند! اگر من فضیلت زیارت آن حضرت و فضیلت قبرش را برای شما باز گو کنم به طوری کلی حج را ترك کرده و احدی از شما دیگر به حج نمی رود! وای بر تو! آیا نمی دانی خداوند متعال بواسطه فضیلت قبر آن حضرت کربلا را حرم امن و مبارک قرار داد پیش از آنکه مکه را حرم امن نماید؟!

ابن ابی الیغفور می‌گوید: محضرش عرضه داشتیم: خداوند متعال حج و زیارت بیت الله را بر مردم واجب کرده ولی زیارت قبر امام حسین علیه السلام را بر مردم واجب نکرده است پس چطور شما چنین می‌فرمائید؟ حضرت فرمودند: اگر چه همین طور است ولی در عین حال خداوند متعال فضیلت زیارت آن حضرت را این گونه قرار داده است. مگر نشنیده‌ای کلام امیر المؤمنین علیه السلام را که فرمودند: کف یا سزاوارتر است به مسخ نمودن از ظاهر و روی پا ولی در عین حال حق تعالی مسح روی پا را بر بندگان واجب کرده است؟! و نیز مگر نمی‌دانی اگر حق تعالی موقف (محل محرم شدن) به خاطر شرافتی که در حرم هست افضل و برتر بود ولی خداوند متعال آن را در غیر حرم قرار داده است.

کامل الزیارات، ص ۲۶۷

بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۳ / وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۵۱۴ / مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۶۱ و ۳۲۴

حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنِ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ ع مِنَ الْفَضْلِ لَمَاتُوا شَوْقًا وَ تَقَطَّعَتْ أَنْفُسُهُمْ عَلَيْهِ حَسْرَاتٍ - قُلْتُ وَ مَا فِيهِ قَالَ مَنْ آتَاهُ تَشُّوقًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حِجَّةٍ مُتَقَبَّلَةٍ وَ أَلْفَ عُمْرَةٍ مَبْرُورَةٍ - وَ أَجْرَ أَلْفِ شَهِيدٍ مِنْ شُهَدَاءِ بَدْرٍ وَ أَجْرَ أَلْفِ صَائِمٍ وَ ثَوَابَ أَلْفِ صَدَقَةٍ مَقْبُولَةٍ - وَ ثَوَابَ أَلْفِ نَسَمَةٍ أُرِيدَ بِهَا وَجْهُ اللَّهِ وَ لَمْ يَزَلْ مَحْفُوظًا سَنَّتَهُ مِنْ كُلِّ آفَةٍ أَهْوَتْهَا الشَّيْطَانُ وَ وَكَّلَ بِهِ مَلَكًا كَرِيمًا يَحْفَظُهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنِ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ وَ مِنْ فَوْقِ رَأْسِهِ وَ مِنْ تَحْتِ قَدَمِهِ فَإِنْ مَاتَ سَنَّتَهُ حَضْرَتُهُ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ - يَحْضُرُونَ غُسْلَهُ وَ أَكْفَانَهُ وَ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ وَ يَسْتَعِينُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ بِالْإِسْتِغْفَارِ لَهُ - وَ يَفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ مَدَّ بَصَرِهِ وَ يُؤْمِنُهُ اللَّهُ مِنْ ضَعْفَةِ الْقَبْرِ وَ مِنْ مُنْكَرٍ وَ نَكِيرٍ أَنْ يَرَوْعَانَهُ [يُرْوَعَاهُ] - وَ يُفْتَحُ لَهُ بَابٌ إِلَى الْجَنَّةِ وَ يُعْطَى كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ وَ يُعْطَى لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نُورًا [نُورًا] يُضِيءُ لِنُورِهِ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ وَ يُنَادِي مُنَادٍ هَذَا مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ شَوْقًا إِلَيْهِ فَلَا يَبْقَى أَحَدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا تَمَنَّى يَوْمَئِذٍ أَنَّهُ كَانَ مِنْ زُورِ الْحُسَيْنِ ع!

امام صادق (علیه السلام): اگر مردم می‌دانستند که در زیارت قبر حضرت حسین بن علی علیهما السلام چه فضل و ثوابی است حتما از شوق و ذوق قالب تهی می‌کردند! و بخاطر حسرت‌ها نفس‌هایشان به شماره افتاده و قطع خواهد شد! راوی می‌گوید: عرض کردم: در زیارت آن حضرت چه اجر و ثوابی می‌باشد. حضرت فرمودند: کسی که از روی شوق و ذوق به زیارت آن حضرت رود خداوند متعال هزار حج و هزار عمره قبول شده برایش می‌نویسد و اجر و ثواب هزار شهید از شهداء بدر و اجر هزار روزه‌دار و ثواب هزار صدقه قبول شده و ثواب آزاد نمودن هزار بنده که در راه خدا آزاد شده باشند برایش منظور می‌شود و پیوسته در طول ایام سال از هر آفتی که کمترین آن شیطان باشد محفوظ مانده و خداوند متعال فرشته کریمی را بر او موکل کرده که وی را از جلو و پشت سر و راست و چپ و بالا و زیر قدم نگهدارش باشد و اگر در اثناء سال فوت کرد فرشتگان رحمت الهی بر سرش حاضر شده و او را غسل داده و کفن نموده و برایش استغفار و طلب آمرزش کرده و تا قبرش مشایعتش نموده و به مقدار طول شعاع چشم در قبرش وسعت و گشایش ایجاد کرده و از فشار

قبر در امانش قرار داده و از خوف و ترس دو فرشته منکر و نکیر بر حذرش می دارند و برایش دربی به بهشت می گشایند و کتابش را به دست راستش می دهند و در روز قیامت نوری به وی اعطاء می شود که بین مغرب و مشرق از پرتو آن روشن می گردد و منادی نداء می کند: این کسی است که از روی شوق و ذوق حضرت امام حسین علیه السّلام را زیارت کرده و پس از این نداء احدی در قیامت باقی نمی ماند مگر آنکه تمنا و آرزو می کند که کاش از زوّار حضرت ابا عبد الله الحسین علیه السّلام می بود!

کامل الزیارات، ص ۱۴۲

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۰۹ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۱۸ / وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۴۵۳

پیوست شماره ۴: اهمیت و سفارش فراوان به خوردن "طبیّات" در آیات

قرآن (یکی از سنت‌های حسنه در پدیده پیاده‌روی اربعین)

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ (سوره مبارکه مومنون، آیه ۵۱)
ای پیامبران! از خوردنی‌های پاکیزه بخورید و کار شایسته انجام دهید مسلماً من به آنچه انجام می‌دهید، دانایم.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلالاً طَيِّباً وَ لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (سوره مبارکه بقره، آیه ۱۶۸)

ای مردم! از آنچه [از انواع میوه‌ها و خوردنی‌ها] در زمین حلال و پاکیزه است بخورید، و از گام‌های شیطان پیروی نکنید زیرا او نسبت به شما دشمنی آشکار است.

وَ كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلالاً طَيِّباً وَ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ (سوره مبارکه مائده، آیه ۸۸)
و از نعمت‌های حلال و پاکیزه‌ای که خدا روزی شما فرموده بخورید و از خدایی که به او ایمان دارید، پروا کنید.

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوباً عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَ نَصَرُوهُ وَ اتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (سوره مبارکه اعراف، آیه ۱۵۷)

همان کسانی که از این رسول و پیامبر «ناخوانده درس» که او را نزد خود [با همه نشانه‌ها و اوصافش] در تورات و انجیل نگاشته می‌یابند، پیروی می‌کنند پیامبری که آنان را به کارهای شایسته فرمان می‌دهد، و از اعمال زشت بازمی‌دارد، و پاکیزه‌ها را بر آنان حلال می‌نماید، و ناپاک‌ها را بر آنان حرام می‌کند، و بارهای تکالیف سنگین و زنجیره‌ها [بی‌جهل، بی‌خبری و بدعت را] که بر دوش عقل و جان آنان است برمی‌دارد پس کسانی که به او ایمان آوردند و او را [در برابر دشمنان] حمایت کردند و یاریش دادند و از نوری که بر او نازل شده پیروی نمودند، اینان همان رستگارانند.

وَ اللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجاً وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَيْنَ وَ حَفَدَةً وَ رَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَ بِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ (سوره مبارکه نحل، آیه ۷۲)

و خدا برای شما همسرانی از جنس خودتان قرار داد و از همسرانتان، فرزندان و نوادگانی پدید آورد، و از نعمت های پاکیزه و دلپذیر به شما روزی داد، [با این همه لطف و رحمت] آیا به باطل ایمان می آورند و نعمت های خدا را ناسپاسی می کنند؟!

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا
(سوره مبارکه اسراء، آیه ۷۰)

به یقین فرزندان آدم را کرامت دادیم، و آنان را در خشکی و دریا [بر مرکب هایی که در اختیارشان گذاشتیم] سوار کردیم، و به آنان از نعمت های پاکیزه روزی بخشیدیم، و آنان را بر بسیاری از آفریده های خود برتری کامل دادیم.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوْرَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ (سوره مبارکه غافر، آیه ۶۴)

خداست که زمین را برای شما جایگاه امن و آسایش آفرید، و آسمان را بنایی [محکم و استوار] ساخت، و شما را صورتگری کرد و صورت هایتان را نیکو گردانید، و از چیزهای پاکیزه [ای که با طبیعت شما هماهنگ است] به شما روزی داد. این است خدا پروردگار شما، پربرکت است خدا پروردگار جهانیان.

پیوست شماره ۵: اهمیت وصف "تازه خوری" در روایات (یکی از سنت‌های حسنه در پدیده پیاده‌روی اربعین)

اهمیت تازه خوری در شب برای پیران:

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ مَنْصُورِ بْنِ الْعَبَّاسِ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ رَاشِدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع لَيْلَةً وَهُوَ يَتَعَشَّى فَقَالَ يَا مُفَضَّلُ ادْنُ فَكُلْ قُلْتُ تَعَشَّيْتُ فَقَالَ ادْنُ فَكُلْ فَإِنَّهُ يُسْتَحَبُّ لِلرَّجُلِ إِذَا اكْتَهَلَ إِلَّا بَيْتَ إِلَّا وَ فِي جَوْفِهِ طَعَامٌ حَدِيثٌ فَذَنُوتُ فَأَكَلْتُ.

مفضل بن عمر می گوید: شبی نزد امام صادق علیه السلام رفتم و او شام میخورد و فرمود: ای مفضل نزدیک شو و بخور، گفتم: شام خوردم، فرمود: بیا و بخور که خوبست برای پیر شب نگذرانند جز که در درونش خوراک تازه باشد، و نزدیک رفتم و خوردم.

المحاسن، ج ۲، ص ۴۲۲

وسائل الشيعة، ج ۲۴، ص ۳۳۴ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۳۴۴

اهمیت وصف تازه خوردن شیر (حلیب):

مهمترین مولفه مطرح شده در روایات اهلبیت عصمت و طهارت پیرامون شیر، وصف "تازه بودن آن" است: عن عبد الله بن سنان عن الإمام الصادق عليه السلام: شَكَانِي مِنَ الْأَنْبِيَاءِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الضَّعْفَ، فَقِيلَ لَهُ: اطْبِخِ اللَّحْمَ بِاللَّبَنِ؛ فَإِنَّهُمَا يَشُدُّانِ الْجِسْمَ. قَالَ: فَقُلْتُ: هِيَ الْمَضِيرَةُ. قَالَ: لَا، وَلَكِنَّ اللَّحْمَ بِاللَّبَنِ الْحَلِيبِ. به نقل از عبد الله بن سنان: امام صادق علیه السلام فرمود: «پیامبری از پیامبران، از ضعف، به درگاه خداوند عز و جل شکایت برد. پس به او گفته شد: گوشت را در شیر بپز؛ چرا که این دو، جسم را استحکام میدهند». گفتم: این، همان غذایی است که «مضیره» نام دارد؟ فرمود: «نه؛ بلکه گوشت همراه با شیر تازه است».

کافی، ج ۶، ص ۳۱۶ / محاسن، ج ۲، ص ۴۶۷

نکته: مضیره غذایی است پختنی که از شیر مانده و ترش شده درست میشود.

مجمع البحرين، ج ۳، ص ۱۷۰۲

قال الإمام الكاظم عليه السلام: «مَنْ تَغَيَّرَ عَلَيْهِ مَاءٌ ظَهَرَهُ، يَنْفَعُ لَهُ اللَّبَنُ الْحَلِيبُ بِالْعَسَلِ.»

امام کاظم علیه السلام فرمود: هر کس آب کمرش بر وی دگرگون شود، شیر تازه با عسل برایش سودمند است.

کافی، ج ۶، ص ۳۳۷

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا ضَعُفَ الْمُسْلِمُ فَلْيَأْكُلِ اللَّحْمَ بِاللَّبَنِ. وَ فِي رِوَايَةٍ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ اللَّبَنُ الْحَلِيبُ.

امیرالمومنین علیه السلام فرمود: هرگاه مسلمانی ضعیف شد پس گوشت را با شیر بخورد. و در روایتی از امام صادق علیه السلام نقل شده که فرمود: منظور شیر تازه دوشیده شده است.

بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۲۸۱

معنای "لبن حلیب" در لغت:

قیومی لغوی معروف (۷۷۰ق) در معنای حلیب می گوید: «يُقَالُ لَبَنٌ حَلِيْبٌ وَ رُطْبٌ جَنِيٌّ لِلطَّرِيِّ مِنْهُمَا دُونَ الَّذِي بَعْدَ عَنِ الطَّرَاوَةِ» وقتی گفته می شود: لبن (شیر) حلیب و رُطْب جَنِيٌّ به تازه آنها گفته می شود نه آن شیر یا خرمایی که از طراوت و تازگی دور شده باشد.

مصباح المنیر، ج ۲، ص ۶۷۱

مذمت خوردن گوشت مانده خشک شده:

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُوسَى بْنِ الْحَسَنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الثَّالِثِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: كَانَ يَقُولُ: مَا أَكَلْتُ طَعَامًا أَبْقَى وَلَا أَهَيَّجَ لِلدَّاءِ مِنَ اللَّحْمِ الْيَاسِرِ يَعْنِي الْقَدِيدَ.

امام هادی علیه السلام همیشه می فرمود: هیچ خوراکی را سنگین تر و بیماری آورتر از گوشت خشک شده نخورده ام.

کافی، ج ۶، ص ۳۱۴

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ: الْقَدِيدُ لَحْمٌ سَوْءٌ لِأَنَّهُ يَسْتَرْخِي فِي الْمَعِدَةِ وَ يَهَيِّجُ كُلَّ دَاءٍ وَ لَا يَنْفَعُ مِنْ شَيْءٍ بَلْ يَضُرُّهُ.

امام هادی علیه السلام همیشه می فرمود: گوشت نمک سود خشک شده، بد گوشتی است؛ زیرا در معده از هم باز می شود، هر بیماری ای را بر می انگیزد، هیچ سودی در بر ندارد، و تنها، زیان می رساند.

کافی، ج ۶، ص ۳۱۴

قَالَ (احمد بن محمد بن خالد): وَ رُوِيَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ثَلَاثَةٌ يَهْدِمْنَ الْبَدْنَ وَ رُبَّمَا قَتَلْنَ: أَكْلُ الْقَدِيدِ الْغَابِ، وَ دُخُولُ الْحَمَامِ عَلَى الْبِطْنَةِ، وَ نِكَاحُ الْعَجَائِزِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: سه چیز، بدن را فرسوده می کند و شاید هم [فرد را] بکشد: خوردن گوشت خشکیده فاسد، حمام رفتن با شکم پر، و همبستری با پیرزنان.

کافی، ج ۶، ص ۳۱۴ / مشابه: من لايحضره الفقيه، ج ۱، ص ۱۲۶ و ج ۳، ص ۵۵۵ / محاسن، ج ۲، ص ۴۶۳ / مكارم

الاخلاق، ص ۱۶۰

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ رَفَعَهُ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: شَيْئَانِ صَالِحَانِ لَمْ يَدْخُلَا جَوْفَ وَاحِدٍ قَطُّ فَاسِدًا إِلَّا أَصْلَحَاهُ، وَ شَيْئَانِ فَاسِدَانِ لَمْ يَدْخُلَا جَوْفًا قَطُّ صَالِحًا إِلَّا أَفْسَدَاهُ؛ فَالْصَّالِحَانِ: الرُّمَانُ، وَ الْمَاءُ الْفَائِزُ، وَ الْفَاسِدَانِ: الْجُبْنُ، وَ الْقَدِيدُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: دو چیز مناسب اند که به هیچ درون نادرستی درنیابند، مگر این که آن را به درستی آورند، و دو چیز نامناسب اند که به هیچ درون سالمی درنیابند، مگر این که آن را نادرست [و ناسالم] کنند. آن دو چیز مناسب، عبارت اند از: انار و آب فاتر؛ و آن دو چیز نامناسب نیز عبارت اند از: پنیر و گوشت خشک شده.

کافي، ج ۶، ص ۳۱۴ / محاسن، ج ۲، ص ۴۶۳

پیوست شماره ۶: خواص فراوان خرما (یکی از اغذیه‌های مرسوم در طول

مسیر پیاده‌روی اربعین) و تاکید به خوردن آن در روایات

عَنْهُ (عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدٍ) عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ سِنَانٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مِهْرَمٍ عَنْ عُبَيْسَةَ بِنِ بَجَادٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَا قُدِّمَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ع طَعَامٌ فِيهِ تَمْرٌ إِلَّا بَدَأَ بِالتَّمْرِ.

امام صادق (علیه السلام): هیچ طعامی که به همراه خرما بود در کنار رسول خدا (صلی الله علیه و آله) قرار داده نشد؛ مگر اینکه به وسیله خرما آغاز کردند.

الکافی، ج ۶، ص ۳۴۵ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۱

الوافی، ج ۱۹، ص ۳۷۵ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۱ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۳۲

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الرَّازِيِّ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ جَعْفَرِ الْجَعْفَرِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا ع وَبَيْنَ يَدَيْهِ تَمْرٌ بَرْنِيٌّ وَهُوَ مُجَدِّ فِي أَكْلِهِ يَأْكُلُهُ بِشَهْوَةٍ فَقَالَ لِي يَا سُلَيْمَانُ اذْنُ فَكُلْ قَالَ فَدَنَوْتُ مِنْهُ فَأَكَلْتُ مَعَهُ وَأَنَا أَقُولُ لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنِّي أَرَاكَ تَأْكُلُ هَذَا التَّمْرَ بِشَهْوَةٍ. فَقَالَ: نَعَمْ إِنِّي لِأَحِبُّهُ. قَالَ: قُلْتُ: وَ لِمَ ذَاكَ؟ قَالَ: لِأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص كَانَ تَمْرِيًّا وَ كَانَ عَلِيٌّ ع تَمْرِيًّا وَ كَانَ الْحَسَنُ ع تَمْرِيًّا وَ كَانَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع تَمْرِيًّا وَ كَانَ زَيْنُ الْعَابِدِينَ ع تَمْرِيًّا وَ كَانَ أَبُو جَعْفَرٍ ع تَمْرِيًّا وَ كَانَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع تَمْرِيًّا وَ كَانَ أَبِي ع تَمْرِيًّا وَ أَنَا تَمْرِيٌّ وَ شِيعَتُنَا يُحِبُّونَ التَّمْرَ لِأَنَّهُمْ خَلَقُوا مِنْ طِينَتِنَا وَ أَعْدَاؤُنَا يَا سُلَيْمَانُ يُحِبُّونَ الْمُسْكَرَ لِأَنَّهُمْ خَلَقُوا «مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ».

سلیمان جعفری گفت: خدمت حضرت رضا (علیه السلام) رسیدم جلو آن جناب خرمای برنی بود که با کمال اشتیاق مشغول خوردن بود. فرمود: سلیمان بیا بخور من جلو رفته خوردم عرض کردم: فدایت شوم! چنین می بینم که خیلی با علاقه از این خرما میخوردید. فرمود: آری من خرما را خیلی دوست دارم.

عرض کردم: چرا؟ فرمود: زیرا پیغمبر اکرم خرمائی بود امیرالمؤمنین (علیه السلام) نیز بخرما علاقه داشت امام حسن (علیه السلام) همچنین و حضرت حسین (علیه السلام) نیز همان طور بود زین العابدین (علیه السلام) چنین بود حضرت باقر (علیه السلام) هم بخرما علاقه داشت و حضرت صادق (علیه السلام) نیز چنین بود پدرم موسی بن جعفر (علیه السلام) هم خرمائی بود منهم بخرما علاقه دارم شیعیان ما نیز خرما را دوست میدارند چون آنها از سرشت ما آفریده شده‌اند ولی دشمنان ما علاقه بشراب دارند زیرا آنها را «از شعله آتش» آفریده‌اند.

الکافی، ج ۶، ص ۳۴۶

الوافی، ج ۱۹، ص ۳۷۶ / بحار الأنوار، ج ۴۹، ص ۱۰۲ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۳۶

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَنَانِ بْنِ سَدِيرٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ع يُحِبُّ أَنْ يَرَى الرَّجُلَ تَمْرِيًّا لِحُبِّ رَسُولِ اللَّهِ ص التَّمْر.

همیشه امام سجاد (علیه السلام) دوست داشت که کسی خرما را دوست داشته باشد؛ چون رسول خدا صلی الله علیه و آله خرما را دوست داشت.

الكافي، ج ۶، ص ۳۴۵ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۱

سند محاسن: عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ أَبِي الْقَاسِمِ الْكُوفِيِّ وَغَيْرِهِ عَنْ حَنَانِ بْنِ سَدِيرٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ

الوافي، ج ۱۹، ص ۳۷۵ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۲ / وسائل الشيعة، ج ۲۵، ص ۱۳۲

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِي الْمَغْرَاءِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: دَخَلْنَا عَلَيْهِ فَاسْتَدْعَى بَتْمَرَ فَأَكَلْنَا ثُمَّ أَرَدْنَا مِنْهُ ثُمَّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: إِنِّي أُحِبُّ الرَّجُلَ أَوْ قَالَ: يُعْجِبُنِي الرَّجُلُ إِذَا كَانَ تَمْرِيًّا.

از عقبه بن بشیر که نزد ابی جعفر علیه السلام بود برای ما خرما خواست ما خورديم و بیشتر خواستيم وانگه فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده: من دوست دارم کسی که خرما دوست باشد.

الكافي، ج ۶، ص ۳۴۵ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۱ (فيه فدعا بل فاستدعى)

سند محاسن: عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِي الْمَغْرَاءِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ

الوافي، ج ۱۹، ص ۳۷۶ / وسائل الشيعة، ج ۲۵، ص ۱۳۳ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۲

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى الْيَقْطِينِيِّ عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ أَبِي الْحُسَيْنِ الْأَحْمَسِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: إِنِّي لِأُحِبُّ الرَّجُلَ أَنْ يَكُونَ تَمْرِيًّا.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: من خوش دارم مرد خرما دوست باشد.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۲ / وسائل الشيعة، ج ۲۵، ص ۱۳۳

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ الْمُغِيرَةِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص لِعَلِيٍّ ع يَا عَلِيُّ! إِنَّهُ لَيُعْجِبُنِي الرَّجُلُ أَنْ يَكُونَ تَمْرِيًّا.

عَنْهُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ طَلْحَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع مِثْلَهُ

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: ای علی! من خوش دارم مرد خرما دوست باشد.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۲ / وسائل الشيعة، ج ۲۵، ص ۱۳۴

برخی از خواص خرماى عجوه:

عنه (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: الْعَجْوَةُ مِنَ الْجَنَّةِ وَفِيهَا شِفَاءٌ مِنَ السَّمِّ.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۲ / دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۱۴۷

بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۳ / وسائل الشيعة، ج ۲۵، ص ۱۴۱ / الفصول المهمة في أصول الأئمة (تكملة الوسائل)، ج ۳،

ص ۱۰۴ / هداية الأمة إلى أحكام الأئمة عليهم السلام، ج ۸، ص ۱۶۲

مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۸۵ (نقلا عن البخاري، عن كتاب الإمامة والتبصرة لعلي بن بابويه عن سهل بن أحمد عن

محمد بن محمد بن الأشعث عن موسى بن إسماعيل بن موسى بن جعفر عن أبيه عن أبيه عن أبيه عن النبي)

أحمد بن محمد قال: حَدَّثَنَا أَبِي قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سِنَانٍ قَالَ: حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ ظَبْيَانَ عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ الْجُعْفِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص قَالَ: الْكُمَاةُ مِنَ الْمَنِّ وَالْمَنُّ مِنَ الْجَنَّةِ وَ مَاؤُهَا شِفَاءٌ لِلْعَيْنِ وَالْعَجْوَةُ مِنَ الْجَنَّةِ وَ فِيهَا شِفَاءٌ مِنَ السَّمِّ.

رسول خدا (صلی الله علیه و آله): قارچ از «من» است و «من» از بهشت است و آبش شفاء ی برای چشم است. و خرماى عجوه از بهشت است و در آن شفاء از سم است.

طب الأئمة عليهم السلام (ابن بيطام)، ص ۸۲

عوالي اللئالي، ج ۱، ص ۱۰۷

بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۲۰۸ و ص ۱۵۲ / مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۴۲۴ (و فيه السقم بدل السّم)

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: الْعَجْوَةُ مِنَ الْجَنَّةِ وَ فِيهَا شِفَاءٌ مِنَ السَّحْرِ.

امام صادق (عليه السلام): خرماى عجوه از بهشت است و در آن شفاء از سحر است.

مكارم الأخلاق، ص ۱۶۸

عَدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنِ الدَّهْقَانِ عَنْ دُرُسْتِ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَنْ أَكَلَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعَ تَمْرَاتٍ عَجْوَةٍ عَلَى الرَّيْقِ مِنْ تَمْرِ الْعَالِيَةِ لَمْ يَضُرَّهُ سَمٌّ وَلَا سِحْرٌ وَلَا شَيْطَانٌ.

امام صادق (عليه السلام): هر کس ناشتا هفت دانه خرماى عجوه عالیہ (قریه ای است نزدیک مدینه) بخورد؛ در آن روز هیچ زهر یا سحر یا شیطانی به او زیان نرساند.

الكافي، ج ۶، ص ۳۴۹ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۲

سند محاسن: عنه (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى الْبُقَطِينِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ الدَّهْقَانِ عَنْ دُرُسْتِ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع

مكارم الأخلاق، ص ۱۶۸ (و فيه اضافته: "فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ" بعد "لَمْ يَضُرَّهُ")

بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۴۴ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۴۴ / الوافی، ج ۱۹، ص ۳۷۹ / هدیة الأمة إلى أحكام الأئمة علیهم السلام، ج ۸، ص ۱۶۳ / الفصول المهمة فی أصول الأئمة (تکملة الوسائل)، ج ۳، ص ۱۰۳

أَخْبَرَنَا ابْنُ بُشَيْرَانَ، قَالَ: أَخْبَرَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ السَّمَاكِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْمُنَادِي، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو بَدْرِ شُجَاعُ بْنُ الْوَلِيدِ، قَالَ: حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ هَاشِمٍ، عَنْ عَامِرِ بْنِ سَعْدٍ: أَنَّ سَعْدًا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): مَنْ تَصَبَّحَ بِعَشْرِ تَمْرَاتٍ عَجْوَةٍ لَمْ يَضُرَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ سِحْرٌ وَلَا سَمٌّ.

از پیغمبر (صلی الله علیه و آله): هر کس صبح را با خوردن ده دانه خرماى عجوه آغاز کند، در آن روز هیچ سم و سحرى به او ضرر نرساند.

الأمالي (للطوسي)، ص ۳۹۵ / مکارم الأخلاق، ص ۱۶۸
مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۹۰ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۴۱ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص: ۱۴۱ / هدیة
الأمة إلى أحكام الأئمة علیهم السلام، ج-۸، ص: ۱۶۲

عَنْهُ (عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ) عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ زِيَادِ بْنِ مَرْوَانَ الْقَنْدِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَنْ أَكَلَ سَبْعَ تَمْرَاتٍ عَجْوَةٍ عِنْدَ مَمَامِهِ قَتَلَنَ الدَّيْدَانَ مِنْ بَطْنِهِ.

امام صادق علیه السلام: هر کس به هنگام خواب، هفت خرماى عجوه بخورد، خرماها کرم‌های شکم او را می‌کشند.

الكافي، ج ۶، ص ۳۴۹ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۳
الوافي، ج ۱۹، ص ۳۷۹ / بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۳

برخی از خواص خرماى صَرَفَانَ (نوعی از خرماى عجوه)

عَنْهُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانَ عَنْ حَرْبِ صَاحِبِ الْجَوَارِي قَالَ: لَمَّا قَدِمَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ رَهْ بَعَثَنِي هُذَيْلُ بْنُ صَدَقَةَ الْحَشَّاشُ فَاشْتَرَيْتُ سَلَّةَ رُطْبِ صَرَفَانَ مِنْ بُسْتَانَ إِسْمَاعِيلَ فَلَمَّا جِئْتُ بِهِ قَالَ مَا هَذَا قُلْتُ رُطْبٌ بَعَثَهُ إِلَيْكُمْ هُذَيْلُ بْنُ صَدَقَةَ فَقَالَ لِي قَرَّبَهُ فَقَرَّبْتُهُ إِلَيْهِ فَقَلَّبَهُ بِإِصْبَعِهِ ثُمَّ قَالَ: نِعْمَ التَّمْرُ هَذِهِ الْعَجْوَةُ لَا دَاءَ وَلَا غَائِلَةَ.

از حرب کنیز فروش که چون امام صادق علیه السلام آمد و عبد الله بن حسن با او بود هذیل بن صدقه مرا فرستاد و یک زنبیل رطب صرفان از بستان اسماعیل خریدم و چون آوردمش فرمود: این چیست؟ گفتم: رطبی که هذیل بن صدقه براتان فرستاده فرمود: بیارش نزدیک، نزدیکش بردم و با انگشتش آن را زیر و رو کرد و فرمود: چه خوب خرمائی است این عجوه که درد و آفتی ندارد.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۵
بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۶ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۴۱

عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ ابْنِ أَبِي نَجْرَانَ عَنْ مَحْبُوبِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا قَالَ: لَمَّا قَدِمَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَ الْجَبْرِ حَرَجَ مَعَ أَصْحَابِنَا إِلَى بَعْضِ الْبَسَاتِينِ فَلَمَّا رَأَى صَاحِبَ الْبُسْتَانِ أَعْظَمَهُ فَأَجْتَنَى لَهُ الْوَأَانَ مِنَ الرُّطْبِ فَوَضَعَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَوَضَعَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَ يَدَهُ عَلَى لَوْنٍ مِنْهُ فَقَالَ مَا تُسْمُونَ هَذَا فَقُلْنَا السَّابِرِيُّ قَالَ هَذَا نُسَمِيهِ عِنْدَنَا عَدَقٌ بَنَ زَيْدٌ ثُمَّ قَالَ لِلْوَلِيِّ آخَرَ مَا تُسْمُونَ هَذَا أَوْ قَالَ: فَهَذَا؟ قُلْنَا: الصَّرْفَانُ. قَالَ: نَعَمْ التَّمْرُ لَا دَاءَ وَ لَا غَائِلَةَ أَمَا إِنَّهُ مِنَ الْعَجْوَةِ.

امام صادق (علیه السلام): صرفان چه خرما ی خوبی است! هیچ درد و گرفتاری ندارد. آگاه باشید که صرفان (نوعی از) عجوه است.

المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۶

بحار الأنوار، ج ۶۳، ص ۱۳۷ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۴۲ / هداية الأمة إلى أحكام الأئمة عليهم السلام، ج ۸، ص ۱۶۳

خرمای برنی (برنیک) (یکی از انواع بهترین خرماها)

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِي عَمْرٍو عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ قَالَ: خَيْرُ تَمْرٍكُمْ الْبُرْنِيُّ يَذْهَبُ بِالذَّاءِ وَ لَا دَاءَ فِيهِ وَ يَذْهَبُ بِالْإِعْيَاءِ وَ لَا ضَرَرَ لَهُ وَ يَذْهَبُ بِالْبَلْغَمِ وَ مَعَ كُلِّ تَمْرَةٍ حَسَنَةٌ. وَ فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى: يَهْنَأُ وَ يَمْرَأُ وَ يَذْهَبُ بِالْإِعْيَاءِ وَ يُشْبِعُ.

امام صادق علیه السلام: «بهترین خرمای شما، خرمای برنی است؛ دردها را می برد و خود، بیماری نمی زاید، خستگی را می زاید و زیانی در بر ندارد، بلغم را از میان می برد، و با هر خرمایی خوبی ای همراه است». در روایتی دیگر است که فرمود: « [خرما] گوارا و سبک می کند، و خستگی را می برد و سیر می کند».

الكافي، ج ۶، ص ۳۴۵ / المحاسن، ج ۲، ص ۵۳۳

سند محاسن: عَنْهُ (احمد بن محمد بن خالد) عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِي عَمْرٍو عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

الوفاي، ج ۱۹، ص ۳۷۹ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۳۵ / الفصول المهمة في أصول الأئمة (تكملة الوسائل)، ج ۳، ص ۱۰۲

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ مَرَّارٍ عَنْ يُوسُفَ عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ قَالَ: التَّمْرُ الْبُرْنِيُّ يُشْبِعُ وَ يَهْنَأُ وَ يَمْرَأُ وَ هُوَ الدَّوَاءُ وَ لَا دَاءَ لَهُ يَذْهَبُ بِالْعِيَاءِ وَ مَعَ كُلِّ تَمْرَةٍ حَسَنَةٌ.

امام صادق (علیه السلام): خرمای برنی سیر می کند و گوارا و سبک است، دواء است و هیچ درد و مرضی با او نیست، خستگی را می برد. و با هر خرمایی یک خوبی است.

الكافي، ج ۶، ص ۳۴۶

الوفاي، ج ۱۹، ص ۳۸۰ / وسائل الشیعة، ج ۲۵، ص ۱۳۶

البرني: تمر معروف معرب أصله برنيك يعني الحمل الجيد.

برنی: خرماي معروفی است که در اصل "برنيک" بوده است.

الوافي، ج ۱۹، ص ۳۷۶

پیوست شماره ۷: تاکید بر "کم خوری" و مذمت "پر خوری" در روایات

تاکید بر "کم خوری"

رسول الله صلی الله علیه و آله: **أَمْ جَمِيعِ الْأَدْوِيَةِ قِلَّةُ الْأَكْلِ**.
پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: مادر همه داروها، کم خوری است.

المواعظ العدویة، ص ۲۱۳

الإمام علي عليه السلام: **قِلَّةُ الْأَكْلِ يَمْنَعُ كَثِيرًا مِنْ أَعْلَالِ الْجِسْمِ**.
امام علی علیه السلام: کم خوری، مانع بسیاری از بیماری‌های جسم می‌شود.

غرر الحكم، ح ۶۷۶۸ / عیون الحكم و المواعظ، ص ۳۷۰، ح ۶۲۴۸

عن علي عليه السلام: **أَقْلِلْ طَعَامًا تَقَلِّلْ سَقَامًا**.

امام علی علیه السلام: خوراك را کم کن تا بیماری‌ها را کم کنی.

غرر الحكم، ح ۲۳۳۶

مذمت "پر خوری"

عن علي عليه السلام: **إِدْمَانُ الشَّبَعِ يورثُ أنواعَ الوجع**.
امام علی علیه السلام: اعتیاد به سیری، انواع دردها را به همراه می‌آورد.

غرر الحكم، ح ۱۳۶۳

عن علي عليه السلام: **الشَّبَعُ يَكْثُرُ الْأَدْوَاءَ**.

امام علی علیه السلام: سیری، بیماری‌ها را افزون می‌سازد.

غرر الحكم، ح ۹۱۲ / عیون الحكم و المواعظ، ص ۵۱، ح ۱۳۲۲

عن علي عليه السلام: **إِيَّاكَ وَ إِدْمَانَ الشَّبَعِ؛ فَإِنَّهُ يَهَيِّجُ الْأَسْقَامَ وَ يُثِيرُ الْعِلْلَ**.

امام علی علیه السلام: از اعتیاد به سیری حذر کن؛ چرا که ناتن درستی‌ها را تحریک می‌کند و بیماری‌ها را برمی‌انگیزد.

غرر الحكم، ح ۲۶۸۱ / عیون الحكم و المواعظ، ص ۹۷، ح ۲۲۴۸

حَدَّثَنَا أَبُو الْعَبَّاسِ مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ الطَّالِقَانِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ
الْعَدَوِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا عَبَّادُ بْنُ ضَهَبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنِ الرَّبِيعِ صَاحِبِ الْمَنْصُورِ قَالَ: حَضَرَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرُ
بْنُ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ عَ مَجْلِسِ الْمَنْصُورِ يَوْمًا وَعِنْدَهُ رَجُلٌ مِنَ الْهِنْدِ يَقْرَأُ كُتُبَ الطَّبِّ فَجَعَلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقُ
جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَ يُنْصِتُ لِقِرَاءَتِهِ فَلَمَّا فَرَغَ الْهِنْدِيُّ قَالَ لَهُ: يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ! أَتُرِيدُ مِمَّا مَعِيَ شَيْئًا؟ قَالَ: لَا؛ فَإِنَّ
مَا مَعِيَ خَيْرٌ مِمَّا مَعَكَ. قَالَ: وَمَا هُوَ؟ قَالَ: «أَدَاوِي الْحَارِّ بِالْبَارِدِ وَ الْبَارِدَ بِالْحَارِّ وَ الرُّطْبَ بِالْيَابِسِ وَ
الرُّطْبَ وَ أَرْدُ الْأَمْرِ كُلَّهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ» وَ اسْتَعْمِلْ مَا قَالَهُ رَسُولُهُ ص: «وَ اعْلَمْ أَنَّ الْمَعْدَةَ بَيْنَ الدَّاءِ وَ

الْحِمِيَّةُ هِيَ الدَّوَاءُ وَ أَعْوَدُ الْبَدَنَ مَا اعْتَادَ» فَقَالَ الْهِنْدِيُّ: وَ هَلِ الطَّبُّ إِلَّا هَذَا؟! فَقَالَ الصَّادِقُ ع: أَفْتَرَانِي عَنْ كُتُبِ الطَّبِّ أَخَذْتُ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: لَا وَاللَّهِ! مَا أَخَذْتُ إِلَّا عَنِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ...

ربیع نگهبان منصور گوید: روزی امام صادق بمجلس منصور تشریف آورد و مردی هندی که کتاب‌های طب را میخواند نزد مأمون بود مدتی که آن مرد سرگرم خواندن بود حضرت خاموش بود و گوش می‌داد چون هندی از کار خواندن پرداخت به آن حضرت گفت: یا ابا عبد الله! از آنچه با من است چیزی می‌خواهی؟ فرمود: نه؛ زیرا آنچه خود دارم بهتر است از آنچه تو داری. عرض کرد: آنچه شما دارید چیست؟ فرمود: گرمی را با دواى سرد، و سردی را با داروی گرم، و رطوبت را با خشکی، و خشکی را با رطوبت درمان می‌کنم و همه کار را به خدای عز و جل باز می‌گردانم و آنچه را که رسول خدا فرموده است به کار می‌بندم که فرمود: بدان که معده جایگاه درد است و پرهیز درمان درد و آنچه را که بدن به آن عادت کرده بازش می‌دهم. هندی عرض کرد: مگر طب جز این است؟! امام صادق علیه السلام فرمود: تو می‌پنداری که من از کتاب‌های طب این دستورات را فرا گرفته‌ام؟ عرض کرد: آری فرمود: نه به خدا سوگند! فرا نگرفته‌ام مگر از خدای سبحان...

الخصال، ج ۲، ص ۵۱۲ / علل الشرائع، ج ۱، ص ۹۹

بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۲۰۵

رسول الله صلى الله عليه و آله: الْمَعِدَةُ بَيْتُ كُلِّ دَاءٍ وَ الْحِمِيَّةُ رَأْسُ كُلِّ دَوَاءٍ فَأَعْطِ نَفْسَكَ مَا عَوَّدَتْهَا.

پیامبر خدا صلى الله عليه و آله: معده، خانه همه دردهاست و پرهیز، ریشه همه درمان‌ها.

طب النبوی صلى الله عليه و آله و سلم، ص ۱۹

بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۲۹۰

*** توصیه خاص اهل بیت علیهم السلام به زائران امام حسین علیه السلام به کم خوردن آب و طعام در راه**

زیارت حضرت:

حَدَّثَنِي أَبِي رَحِمَهُ اللَّهُ وَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ وَ جَمَاعَةٌ مَشَايِخِي رَحِمَهُمُ اللَّهُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي خَلْفٍ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: بَلَّغْنِي أَنَّ قَوْمًا أَرَادُوا الْحُسَيْنَ ع حَمَلُوا مَعَهُمُ السُّفْرَ فِيهَا الْحَلَاوَةُ وَ الْأَخْبِصَةُ وَ أَشْبَاهُهَا لَوْ زَارُوا قُبُورَ أَحْبَابِهِمْ مَا حَمَلُوا مَعَهُمْ هَذَا.

حضرت ابو عبد الله علیه السلام فرمودند: به من گزارش شده گروهی به قصد زیارت قبر حسین (علیه السلام) حرکت کرده و با خود سفره‌هایی را برداشته‌اند که در آنها شیرینی‌جات و حلواها و امثال اینها را گذاشته‌اند، ایشان اگر به زیارت قبور محبوب‌هایشان روند امثال این گونه از اشیاء را با خود حمل نمی‌کنند.

کامل الزیارات، ص ۱۲۹

کامل الزیارات، ص ۱۳۰ (فیه " أَنَّ قَوْمًا إِذَا زَارُوا الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ " بدل " أَنَّ قَوْمًا أَرَادُوا الْحُسَيْنَ ")

سند دوم کامل الزیارات: حَدَّثَنِي حَكِيمُ بْنُ دَاوُدَ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ
 من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۲۸۱ (فيه "الجداء" بدل "الخلاوة") / ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۹
 سند ثواب الاعمال: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ قَالَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ بَعْضِ
 أَصْحَابِنَا قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ

کتاب المزار - مناسک المزار (للمفید)، ص ۹۷

وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۵۴۱ / الوافی، ج ۱۲، ص ۳۷۱ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۱۴۱

وَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ وَ غَيْرُهُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُوسَى بْنِ عُمَرَ عَنْ صَالِحِ بْنِ السَّنْدِيِّ
 الْجَمَّالِ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الرَّقَّةِ يُقَالُ لَهُ أَبُو الْمَضَاءِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع تَأْتُونَ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع؟ قُلْتُ:
 نَعَمْ. قَالَ: أَفَتَسْخِذُونَ لِذَلِكَ سُفْرًا؟ قُلْتُ: نَعَمْ. فَقَالَ: أَمَا لَوْ أَتَيْتُمْ قُبُورَ آبَائِكُمْ وَ أُمَّهَاتِكُمْ لَمْ تَفْعَلُوا ذَلِكَ! قَالَ:
 قُلْتُ: أَيُّ شَيْءٍ نَأْكُلُ؟ قَالَ: الْخُبْزَ وَ اللَّبَنَ. قَالَ: وَ قَالَ كَرَّامٌ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع: جُعِلَتْ فِدَاكَ! إِنْ قَوْمًا يَزُورُونَ قَبْرَ
 الْحُسَيْنِ ع فَيَطِيبُونَ السُّفْرَ. قَالَ: فَقَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: أَمَا إِنَّهُمْ لَوْ زَارُوا قُبُورَ أُمَّهَاتِهِمْ وَ آبَائِهِمْ مَا فَعَلُوا ذَلِكَ.
 ابوالمضاء گوید: امام صادق (علیه السلام) به من فرمودند: آیا به زیارت قبر حضرت اباعبدالله الحسین
 علیه السلام می روید؟ عرض کردم: بلی. فرمودند: آیا با خود سفره‌ها را برداشته و می برید؟ عرض کردم: بلی.
 فرمودند: قطعی است که اگر به زیارت قبور پدران و مادران خود بروید چنین کاری نمی کنید.

وی می گوید: عرض کردم: پس چه چیز بخوریم؟ حضرت فرمودند: نان و شیر. وی می گوید: گرام (یعنی:
 عبدالکریم بن عمرو الخثعمی) به حضرت عرض کرد: فدایت شوم گروهی به زیارت قبر حضرت حسین بن
 علی علیهما السلام می روند و سفره‌هایشان را به انواع اطعمه مطبوع خوش بو و معطر می نمایند؟ امام صادق
 (علیه السلام) فرمودند: قطعی و حتمی است که ایشان اگر به زیارت قبور پدرانشان روند چنین نمی کنند.

کامل الزیارات، ص ۱۲۹

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۴۸

حَدَّثَنِي أَبِي وَ أَخِي وَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ وَ غَيْرُهُمْ رَحِمَهُمُ اللَّهُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي خَلْفٍ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ
 مُحَمَّدَ بْنِ عِيْسَى الْأَشْعَرِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِذَا أَرَدْتَ زِيَارَةَ
 الْحُسَيْنِ ع فَزُرْهُ وَ أَنْتَ كَيْبَبٌ حَزِينٌ مَكْرُوبٌ شَعْبًا مُعْبَرًا جَائِعًا عَطْشَانًا؛ فَإِنَّ الْحُسَيْنَ قُتِلَ حَزِينًا مَكْرُوبًا شَعْبًا
 مُعْبَرًا جَائِعًا عَطْشَانًا - وَ سَلَّهُ الْحَوَائِجَ وَ انْصَرَفَ عَنْهُ وَ لَا تَسْخِذْهُ وَ طَنًا.

امام صادق (علیه السلام): هنگامی که اراده زیارت حضرت حسین علیه السلام را نمودی پس آن حضرت را با
 حالی غمگین و اندوهناک و ناراحت و ژولیده و گرفته و گرسنه و تشنه زیارت نما؛ زیرا حسین (علیه السلام) در
 حالی کشته شد که غمگین و ناراحت و ژولیده و گرفته و گرسنه و تشنه بودند و از آن جناب حوائج و
 خواسته‌های خود را بخواه و سپس از آنجا برگرد و آن مکان شریف را وطن برای خود قرار مده.

کامل الزیارات، ص ۱۳۱

الکافی، ج ۴، ص ۵۸۷ (با اندکی تفاوت)

سند کافی: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۷۶

سند تهذیب: مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحَكَمِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص ۸۸

سند ثواب الاعمال: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ رَه قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الْحَكَمِ يَرْفَعُهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْمَزَارِ الْكَبِيرِ (لابن المشهدي)، ص ۳۶۹ / كتاب المزار - مناسك المزار (للمفيد)، ص ۹۶

وسائل الشيعة، ج ۱۴، ص ۵۲۸ / الوافي، ج ۱۴، ص ۱۵۱۵ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۱۴۰

وَبِهَذَا الْإِسْنَادِ (أَبِي وَ أَخِي وَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ وَ غَيْرُهُمْ رَحِمَهُمُ اللَّهُ) عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُوسَى بْنِ عَمَرَ عَنْ صَالِحِ بْنِ السُّنْدِيِّ الْجَمَالِ عَمَّنْ ذَكَرَهُ عَنْ كَرَامِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ لِكِرَامٍ: إِذَا أَرَدْتَ أَنْتَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ ع فَزُرْهُ وَ أَنْتَ كَيْبُ حَزِينٍ سَعَتْ مُعَبَّرٌ؛ فَإِنَّ الْحُسَيْنِ ع قَتِيلٌ وَ هُوَ كَيْبُ حَزِينٍ سَعَتْ مُعَبَّرٌ جَانِعٌ عَطْشَانٌ.

امام صادق (علیه السلام): هر گاه اراده نمودی قبر حضرت حسین بن علی علیهما السلام را زیارت کنی پس آن حضرت را با حالی غمگین و حزین و هیبتی ژولیده و گرفته زیارت نما؛ زیرا حضرتش کشته شد در حالی که محزون و غمگین و ژولیده و گرفته و گرسنه و تشنه بودند.

کامل الزیارات، ص ۱۳۱

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۴۹ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۱۴۲

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ الْحُسَيْنِ قَالَ حَدَّثَنِي الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ مَهْزِيَارَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ زُرْعَةَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَضْرَمِيِّ عَنِ الْمُفْضَلِ بْنِ عَمَرَ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع: تَزُورُونَ خَيْرٌ مِنْ أَنْ لَا تَزُورُونَ [تَزُورُوا] وَ لَا تَزُورُونَ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَزُورُوا [تَزُورُوا] قَالَ: قُلْتُ: فَطَعْتَ ظَهْرِي! قَالَ: تَاللَّهِ إِنْ أَحَدَكُمْ لِيَذْهَبُ إِلَى قَبْرِ أَبِيهِ كَيْبًا حَزِينًا وَ تَأْتُوهُ أَنْتُمْ بِالسُّفْرِ كَلَّا حَتَّى تَأْتُوهُ [تَأْتُوهُ] شُعْنًا غُبْرًا.

امام صادق (علیه السلام): زیارت بروید بهتر است از اینکه به زیارت نروید و زیارت نروید بهتر است از اینکه به زیارت بروید! راوی می گوید: محضر مبارکش عرض کردم: کمر من را شکستید با این کلام!

حضرت فرمودند: به خدا قسم یکی از شما وقتی به زیارت قبر پدرش می رود غمگین و اندوهناک می رود؛ ولی به زیارت قبر مطهر آن حضرت می رود در حالی که با خود سفره ها می برید، نه، این طور نباید به زیارت آن جناب بروید بلکه زیارتش کنید با حالی افسرده و حزین و گرفته.

کامل الزیارات، ص ۱۳۰ و ۱۳۱

المزار الكبير (لابن المشهدي)، ص ۳۶۹ / كتاب المزار (للمفيد)، ص ۹۷

وسائل الشيعة، ج ۱۱، ص ۴۲۲ / بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۱۴۱

طبقه‌بندی جدید علوم

کارکردهای تمدنی زیارت اربعین

علوم مرتبط با فقه الامام

علوم مرتبط با فقه التزکیه

علوم مرتبط با فقه العلم

علوم مرتبط با فقه المکاسب

علوم مرتبط با فقه النظم

علوم مرتبط با فقه العبره

علوم مرتبط با فقه البیان

علوم مرتبط با فقه الفرقان

علوم مرتبط با فقه نفی سبیل

* جدول تصمیم کارکردهای تمدنی زیارت اربعین *

آثار تصمیمات:	تصمیمات پیشنهادی:	دسته بندی تصمیمات:
گسترش و تعمیم مفهوم نصرت امام در زندگی روزمره مردم در طول سال، افزایش قدرت سیاسی امام در جامعه، تزکیه نفوس (با مقدم داشتن خواسته‌های امام بر خواسته‌های خود)، تامین کارآمد امنیت به وسیله تقوا و خودکنترلی (به جای مونیتورینگ و پلیس)، آغاز تحقق الگوی تغذیه‌ای اسلامی (با رعایت اصولی مثل: تازه‌خوری، کم‌خوری، خوردنِ طیبات، مصرف غذاهای برتر (مانند: خرما، انار، سیب) در سبد غذایی روزانه و... و در نهایت: گسترش سلامتی جسم.	بازخوانی عمیق پدیده پیاده‌روی و زیارت اربعین و گسترش تضارب و گفتگو در مورد آن در طول سال؛ به وسیله: ۱) بازخوانی ابعاد پدیده اربعین برای نمازگزاران مساجد، نخبگان فکری و مسئولین. ۲) تدوین کتاب‌های اربعین برای آموزش در مدارس.	چگونگی تعمیم کارکردهای تمدنی اربعین به زندگی روزمره مردم

* مسیرهای ارتباطی:

پایگاه اطلاع‌رسانی نقشه راه m-hedayat.blog.ir

کانال «الگو» در پیام‌رسان ایتا @Olgou4